

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Cuvajte Jugoslaviju!

Izlazi svake subote ◆ Godišnja preplata 50 din ◆ Uredništvo i uprava Prestolonaslednikov trg 34 ◆ Telefon uredništva 30-866 i 26-516, uprave 30-866 ◆ Račun Poštanske štedionice br. 57.686 ◆ Oglas po ceniku ◆ Rukopisi se ne vraćaju ◆

Beograd, 24 juli 1937
God. VIII ◆ Broj 23

Rezolucija

VII godišnje skupštine Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije, održane u Beogradu 18 o. m.

Glavna skupština Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije, održana u Beogradu 18. jula 1937 g., primila je na znanje izveštaj Uprave Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije i dala joj razrešnicu. Slašavši delegate sviju župa o prilikama Sokolstva, glavna skupština je konstatovala:

1) Da je jugoslovenska misao bila i da ostaje zavetna misao jugoslovenskog Sokolstva i da je vera u tu misao živa i nesalomljiva u svim sokolskim redovima. Ona će biti rukovodna misao čitavog sokolskog dejanja i verovanja u budućnost. Oživotvorenje te misli u svim područjima narodnog života i duha biće cilj novih pojačanih napora celokupnog jugoslovenskog Sokolstva. Na očigled zabluda, malodušnosti i zlonamernosti koje se u pogledu jugoslovenske nacionalne misli žalošno očituju u našem javnom životu, skupština Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije, poziva svoje jugoslovensko Sokolstvo da ostane nepokolebljivo odano ne samo svojoj velikoj misli, već da joj jednim novim zamahom vere i pregalagta pribavi važnost i poštovanje u čitavom našem nacionalnom životu.

2) Da je Sokolstvo nepolitička organizacija. Konstatujući to još jedanput, glavna skupština Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije najodlučnije odbija sve pokušaje ma s koje strane oni dolazili da se Sokolstvo uveče u dnevnu politiku i takva politika u Sokolstvo. I kao ideja i kao organizacija Sokolstvo je bilo i ostaje pobornik i čuvar jugoslovenskog državnog i narodnog jedinstva. Osnivajući se na demokratskim načelima ravnopravnosti bratstva i pravde, Sokolstvo stoji i stajaće iznad svih prolaznih političkih grupacija, jer je ono nosilac jedne ikonske i večne ideje.

3) Glavna skupština Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije isto tako najodlučnije odbija sva podmetanja protivnika i neobaveštenih krugova koji namerno i s planom ili iz neobavešteneosti obeležavaju Sokole kao komuniste ili fašiste. Međutim i fašizam i komunizam su podjednako daleko od sokolskog rada i sokolskih nastojanja, jer se protive osnovnim sokolskim načelima, koja su jednaka i zajednička svima Sokolima ma gde oni bili.

4) Jugoslovenska sokolska organizacija treba da protka i prožme sve narodne redove u gradu i na selu, da se prisno, radom i ljubavlju veže za narod, kako bi u duhu naroda i shodno njegovim potrebama našla prave direktive za svoj rad i za primenu opštih sokolskih ideja. Skupština Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije još jednom podvlači važnost našeg sela i ističe, da je pravi uslov uz jedino jemstvo i za uspeh sokolske Petrove Petoletnice i za pobedu sokolske jugoslovenske misli, a za ostvarenje svih sokolskih idealja u jugoslovenskoj sredini u tome, da se Sokolstvo veže nerazdružno sa izvorima narodnog duha i života sa selom, i da uzme narodno predanje kao osnovno merilo čitavog svog rada.

5) Glavna skupština Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije saslušala je izveštaje starešina župa i sa zadovoljstvom

vom utvrđuje, da Sokolstvo u svima krajevima vrši ne samo sokolske dužnosti u potpunom skladu sa načelima i propisima sokolske organizacije, već i u radu za opšte nacionalno sokolske ideale daje lep primer sokolske svesti i borbenosti. Proučivši temeljito i sa pažnjom sve izveštaje, skupština smatra za dužnost da odlučno odbije sva sumnjičenja i obede upućene protiv Sokolstva u župama Ljubljana, Celje, Maribor, Kranj i Novo Mesto kao potpuno neosnovane, smatrajući ih samo izrazom onog duha koji je od početka sokolskog rada, pre, za vreme i posle rata bio protivan osnovnim i nacionalnim stremljenjima jugoslovenskog Sokolstva.

Skupština upućuje sokolskoj braći u ovim i svim ostalim župama gde se Sokolstvo nalazi u sličnoj borbi izuzeće bratske simpatije i solidarnosti, odujući puno priznanje i izražavajući divljenje i bratsku ljubav naročito onoj braći, koja su hrabro ispovedanje sokolskih načela platila glavom, uništanjem imovine i drugim progostvima ma s koje strane ona dolazila.

6) Glavna skupština Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije sa zadovoljstvom utvrđuje, da je zamisao sokolske Petrove Petoletnice našla na oduševljenjem prijem i puno razumevanje ne samo u sokolskim jedinicama i sokolskim redovima, nego i u vansokolskim nacionalnim krugovima. Skupština želi da nova uprava ovom sokolskom zavetnom pothvatu posveti punu brigu, a sve sokolske jedinice i pripadnike poziva da ulože u ovo veliko sokolsko delo najveću meru požrtvovnosti i pregalaštva za slavu Kraja Mučenika, za sreću mладога Kralja Petra II i jugoslovenskog naroda.

Zdravo!

**Savez Sokola
Kraljevine Jugoslavije**

VII redovna godišnja skupština Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije

U nedelju dne 18. o.m. održana je u Beogradu VII redovna godišnja skupština Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije. Iako je skupština ove godine održana docnije nego obično, i u doba najvećih vrućina, ipak je bila od strane delegata sokolskih jedinica iz svih krajeva naše zemlje posećena u punom broju i praćena s najživljim interesovanjem.

Ovogodišnja savezna skupština privlačila je ne manju pažnju i sve naše sokolske javnosti što je imala da ne samo oceni sokolski rad izvršen u periodu od prošlogodišnje skupštine i da doneće potrebne zaključke i smernice za daljnji rad našega Sokolstva, već i da zauzme svoje gledište i svoj stav i prema nekoj dogadjaju, koji su se kroz period od prošlogodišnje skupštine odigrali u našem javnom životu, a koji su duboko tangirali i naše Sokolstvo, te osim toga da opetovanje podvuče svoj utvrđeni stav u odnosu prema nekoj osnovnim pitanjima našeg državnog i nacionalnog života.

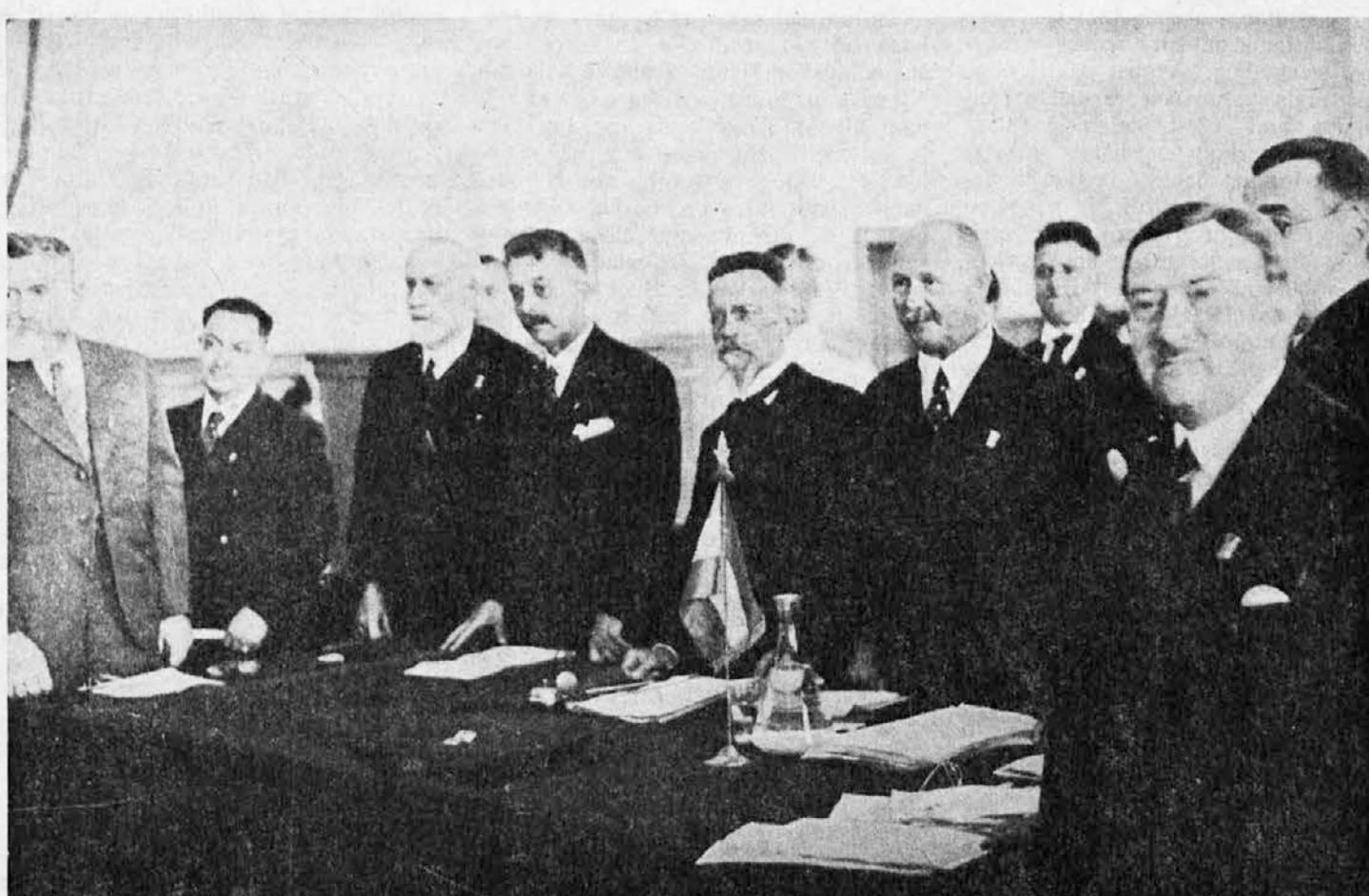
Sva sokolska javnost je stoga opravdano očekivala i odlučno tražila, da ovogodišnja skupština, kao najkompetentnije sokolsko telo, kao najpozvaniji pretstavnik celokupnog jugoslovenskog Sokolstva, tumač njegove volje i njegovih osećanja, zauzme dostojan, ali ujedno i rezolutan stav i dade svoj meritoran odgovor na sve odnosne događaje i na sva pitanja koja se postavljaju, te da ocenjujući temeljito i objektivno sve činjenice i prilike u sadašnjici prosudi situaciju u kojoj se danas nalazi jugoslovensko Sokolstvo.

Kako je težište i sva pažnja ovogodišnje savezne skupštine pala gotovo samo na ta krupna i delikatna pitanja, zbog kojih je naše Sokolstvo u svo-

me sokolskom, nacionalnom i otadžbeničkom radu bilo nepravedno i s nimalo skrupula napadao i ometano, viđi se i po tome, što je skoro i skupštinska pretkonferencija, kao zatim i sama skupština sve izveštaje o prošlogodišnjem radu primila jednoglasno, akamacijom, i svu svoju pozornost skrenula na traktiranje tih pre pomenutih pitanja.

Ostavljujući ovde na stranu izvesna diferenciranja u mišljenjima, koja se obično posvuda ispoljavaju, u kombinacijama pojedinih ličnosti, bi li ili ne bi trebale da uđu u sastav novog vodstva organizacije, pri čemu često dolazi do izražaja i lična sujeta pojedinača, manje ili više poznавanje prilika ili potreba organizacije, kao i drugi momenti koji se u toj prilici znaju da življe ispolju — mi vidimo, da je i pretkonferencija i sama skupština znala da se dostojanstveno izdigne iznad ličnih gledanja kada su u pitanju interesi, čast, ugled, rad i napredak našega Sokolstva. Jedinstveno i jednodušno gledanje u tim kaq i u svim odlučnim časovima po sokolske i nacionalne interese, belodano je pokazalo, da je sokolska organizacija solidarna, kompaktan, složan i istovetnih pogleda i težnja.

Uzdignuti se iznad svih sitnih i ličnih dnevnih zadevica i ličnih ambicija, i sa visine sokolskog dogleda sagledati u široke horizonte, jedino tako je moguće vidno i bistroumno obuhvatiti celinu sokolske i nacionalne zajednice i kao vodi odrediti siguran put u bolju budućnost. I samo tako da lekovidni pogledi, sa dušom nadahnutom uvišenim idealima velike sokolske i nacionalne misli, sokolski vodi mogu da s uspehom vode organizaciju u izvršavanju i najvećih zadataka i u

Pretsedništvo skupštine s pretstvincima Saveza bugarskih Junaka i češkoslovačkog i ruskog Sokolstva

najtežim i usudnim časovima. A to je i u svetloj prošlosti našega Sokolstva bila njegova velika i sveta odlika, kada je ono u teškoj i više puta neravnoj borbi davalо svoj izdašni obol za nacionalno oslobođenje i ujedinjenje i kada je prinosilo i teže i dragocenije žrtve, ali tim sigurnije i časnije odnosilo i odnelo punu pobedu idealima kojima se bilo zavetovalo. I kao što je ono časno odigralo svoju istorijsku ulogu u građenju naše današnje nacionalne zajednice, Kraljevine Jugoslavije, ono će uvek znati, složno, jedinstveno i zbijeno u svojim redovima, isto tako da stečeno čuva, unapređuje i u svakome času brani i odbrani, imajući uvek pred svojim očima sveti amanet Velikog Kralja Mučenika.

U današnjim stoga vremenima naše Sokolstvo posle ovogodišnje skupštine svoga Saveza treba da odbacujući sve lično i sitno, nastavi mirno i ozbiljno svoj plemeniti rad, da ga svim svojim silama pomognogostrući, da razvije svoju punu snagu i delatnost i da kroz period preduzetog i zavetovanog rada sokolske Petrove petogodišnjice najčasnije iskupi svoju reč i svoj zavet — na korist, čast i slavu Kralja, Naroda i Otadžbine.

*

Pre same skupštine, i to u četvrtak popodne dne 15.0.m., održana je u saveznim prostorijama sedница izvršnog odbora Saveza; sutradan, u petak 16.0.m., kroz ceo dan zasedavao je plenum uprave Saveza, a istodobno održan je zbor župskih prosvetara te zbor sokolskih radnika na selu. U subotu pak ujutro nastavljen je rad zabora župskih prosvetara i ujedno održan zbor župskih načelnika i načelnica te zbor pročelnika župskih narodno-odbranbenih referenata. U subotu popodne u 15 časova počela je skupštinska pretkonferencija, kao poverljivi sastanak uprave Saveza i skupštinskih delegata, koja je potrajava sve do duboko u noć. Na svim ovim sednicama i sastancima bila su temeljito pretresana sva pitanja u vezi s glavnom godišnjom skupštinom i doneseni odnosni potrebni zaključci. Na poverljivom sastanku osim toga sastavljen je, prema odluci plenuma savezne uprave, rezolucija za glavnu skupštinu u vezi s aktuelnim pitanjima i dogadjajima, kao i na koncu lista nove savezne uprave.

Nakon trodnevnih zasedanja pre posmenutih odbora i zborova, održana je u nedelju, dne 18.0.m., u 10.20 časova pre podne, u velikoj dvorani Sokolskog doma Beograd-Matica, VII redovna godišnja skupština Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije. Sama skupština bila je više manifestacionog i rezolutivnog značaja.

Pored uprave Saveza i skupštinskih delegata iz 24 župe, skupštini su prisustvovali i brojni predstavnici državnih vlasti, korporacija te mnogih kulturnih i nacionalnih ustanova i udrugovanja, među kojima: ministar za fizičko vaspitanje naroda brat dr. Josip Rogić, izaslanik ministra vojske i mornarice, general g. Avgust Marić, izaslanik ministra prosvete, inspektor ministarstva brat Adolf Stefan, predstavnik Češkoslovačkog poslanstva, sekretar brat dr. Franja Bahtik, izaslanici Senata g. dr. Uroš Krulj i g. Vaso Glušac, rektor beogradskog univerziteta, g. dr. Dragoljub Jovanović, izaslanik predsednika beogradske opštine, general g. Živan Ranković, izaslanik komandanta grada Beograda, art. major Vojin Đorđević, nadalje predstavnici: odbora Crvenog krsta, g. dr. Ljubiša Olić, Jadranske straže, min. u penziji g. Milojević, Udrženja rezervnih oficira i ratnika, g. Aca Blagojević, Udrženja ratnih dobrovoljaca, brat Miroslav Krejčić, Jugoslovenskog učiteljskog udruženja, g. Dragomir Ostojić, Narodne odbrane, g. dr. Marko Krištić, šef Centralnog presbiroa, g. Jovan Popović, beogradskog žandarmijskog puka, kap. I kl. g. Lazar Lambić, Saveza zadruga za poljoprivredni kredit, g. dr. Novaković, Saveza zanatlijskih zadruga, g. Života Lazarević, direktor III muške gimnazije, g. Milan Karić i mnogi drugi.

Osim toga skupštini su prisustvovali predstavnici bratske Češkoslovačke obec Sokolske njen tajnik brat dr. Jaroslav Vodička i član načelnštva ČOS brat Buhumil Havel, u ime bratskog Saveza bugarskih Junaka starešina Sa-

veza Junaka brat Raško Atanasov i blagajnik Saveza Junaka brat Hristo Ljutov, a u ime ruskog Sokolstva starešina Saveza brat Roman Dražling.

Za predsedničkim stolom sa delegatima ČOS, Saveza Junaka i ruskog Sokolstva nalazili su se: zamenici saveznog starešine braća: Gangl, Paunković i Smiljančić, savezni tajnik br. dr. Mihailo Gradojević, savezni načelnik br. dr. Alfred Pihler, savezni prosvetar br. dr. Vladimir Belajić, savezna načelnica sestra Elza Slakarjeva, zamenik saveznog načelnika brat Mišlav Vojinović, te članovi savezne uprave braća: dr. Milan Arsenijević, dr. Mirko Buić, dr. Milorad Dragić, dr. Kosta Petrović, Vojislav Todorović, general Dragomir Živanović i Verija Švajgar.

U 10.15 časova stigao je izaslanik Nj. Vel. Kralja, major g. Petar Pokorni, koji je od svih prisutnih bio oduševljen i burno pozdravljen.

Odmah zatim brat Gangl konstatovao je, da je na skupštini prisutan dovoljan broj delegata, a zatim imenovao je zapisničare skupštine, za overovitelje zapisnika braću: dr. Kostu Petrovića, Vujo Todorovića i dr. Mirka Buića, a za brojače glasova braću d-ra Mihaila Gradojevića i Verija Švajgara.

Nakon što su tada bile izvršene sve formalnosti, brat Gangl otvorio je skupštinu sledećim govorom:

Gовор брата Гангла

УСПОМЕНИ КРАЛЈА МУЧЕНИКА

— Браћо, сестре!

I danas neka наше duše polete na Oplenac, da se kao ranjene ptice sjate oko svetog groba i zakliku u jednom dahu: Зашто Te više nema medu nama, mrtvi Kralju Mučenike? — Ovaj sveti grob izlazio je iz veličanstvenog Božjeg hrama i užiđao se u temelje naše domovine. Tamo na Oplenu načazi se samo Njegova spoljašnja slika. A dole, baš na dnu jugoslovenskog državnog zdanja istorija je našeg naroda taj sveti grob pretvorila u granit ogromnog opsega i dala tom mrtvom kamenu moć čudotvorca, da i mrtva tvar izriče čovečju reč, tako živo, uverljivo, jasno i istinito, da je ne može prečuti niko, ko nije otupeo u svojoj duši i ko kao gluh i slep ne juri u tminu i zabludu. „Moja sveta dužnost“ — govori taj sveti grob, položen u temelje naše Kraljevine i podignut u veličanstvu Božjega hrama, obasjan njegovim misterijem i obuhvaćen večnošću, kojoj je taj Božji hram svedok i svetionik — „da svim sredstvima čuvam državno i narodno jedinstvo. I ja sam rešen, da ovu dužnost bez kolabiranja izvršim do kraja. Čuvati jedinstvo naroda i celinu državnu, to je najviši cilj Moje vladavine, a to mora biti i najveći zakon za Mene i svakoga. To Mi nalaže Moja odgovornost pred narodom i istorijom, to Mi nalaže ljubav prema Otadžbini i pijetet prema bezbrojnim dragocenim žrtvama, koje padoše za taj ideal.“

Taj najveći zakon za Njega i za svakoga od nas prodrio je do korena našeg sokolskog života. Tamo je pala kap Njegove krv, prolivene za nas, tamo je pao Njegov lik. Njegov rad isprepreko je korenje i žile našeg sokolskog stabla. Sve Njegove težnje, svi Njegovi napor, sva Njegova borba, Njegova pobeda i Njegova mučenička smrt — sav taj puni, viteški, junaka, kreponski, istinski kraljevski život obuhvaćen je u izvoru našeg sokolskog života, tako da On idejno, duhovno, delotvorno živi i dalje medu nama. U nama, baš tamo u izvoru tog našeg života, nagomilale su se sve boli ranjenih srdača i razmahale su se sve muke domovinske ljubavi. Svaka je ljubav najveća slast, ali svaka je ljubav ujedno i najdublja žalost. On je mačem pisao junacke pesme na ratničkim šljemovim i štitovima. Kad tih pesama ne bi bilo, duh večnosti presekao bi naš opstanak i našu budućnost. Ovako je ta pesma zapisana u činima, koja je — kako kaže Njegoš u „Gorskom vijencu“ — „vaš će primjer učiti pjevača, kako treba s besmrtnošću zboriti“ — ipak nespevana, koja se je u silnim akordima dizala k visini do neslućene snage i veličanstvenosti, koju mi Sokoli osećamo u duši, koja nas ispunja oduševljenjem, odanošću i vernošću, pesma, tako slatka, tako omamljiva a ujedno i tako strašna, da nam se krv skručuje u žilama, da se uspravimo kao

da smo iz čelika iskovani, da nam ruke same od sebe kao u potstesti sižu za oružjem, a da nam duše burno i demonstrativno kliču: Za Te, Kralju, narode i domovino — sve, pa i život svoj! (Burno pljeskanje).

U zbilji, put istorije čitavog čovečanstva prate križevi i lomače, krvave rane i grobovi — takav je i put istorije našega naroda. Ali kao što ima svaka stvar svoje mesto, svoje vreme i svoju vrednost, tako su i ovi simboli našeg narodnog života postavljeni tamu, gde oni stoje, postavljeni su tada, kada je za njih sazrelo vreme, i očenjeni su vrednošću koja im pripada. A sve je to skoncentrisano u grobu, uz koji stojimo sada duhom i na kojem čitamo, pamtimo i dajemo vrednost živoj reči mrtvoga Kralja. Cini mi se, da u ovom trenutku osećamo gigantsku snagu narodne volje, da jasno vidimo križeve i lomače njegovih borba, da vidimo krvave rane i grobove njegove požrtvovnosti. I čini mi se, da nas obuzima duh slobodoljublja, da našim žičem struji čuvtvo bratske zajednice i toplina narodne duše. Konačno mi se čini — to sasvim jasno osećam, gotovo u bolnoj spoznaji — svu našu unutrašnju bit, sve one simbole naše istorije, sve križeve i lomače, sve krvave rane i grobove ispreplići jedna i to glavna žila, žila svesti i snage — ponosna i nepobediva svest Jugoslovena! Znamo sasvim tačno, sasvim jasno, neoporecivo i neoborivo, da su hteli ubiti nosioca državnog autoriteta, da bi se Njegova tvorevina raspala i da bi se Njegovo životno delo uništilo. I u ovom odsudnom vremenu, koje nam je naprilo novi križ na ledu, koje nam je otvorilo novu ranu i iskopalo nov grob zaplamsao je novi kres, koji je zapalila volja naroda, i taj kres otkrio je veličinu narodne svesti, koja je povezala sve te simbole u autoritet državne suverenosti i nedeljivosti — u autoritet, koji ta ista narodna volja produbljuje u sebi i u sebi zadržava, dok je ne prenese na belo čelo mladog Kralja! (Burni i dugotrajni poklici „Živeo!“)

Tako smo dovoljno očišćeni sami u sebi, dovoljno zreli u prosudjivanju tih simbola, dovoljno ubedeni o bivstvu državnoga autoriteta i narodne volje, dovoljno sposobni da ocenimo vrednost tog granitnog kamena, koji počiva u temeljima naše državne suverenosti i samostalnosti i konačno dovoljno smo sposobni da razumemo reči, koje su uklesane u te temelje, da se možemo smemo i želimo pokloniti Mrtvom Kralju s rečima: „Ti si, Viteški Kraju Aleksandru I Ujedinitevu, oganj i moć naših nastojanja, naših napora i naših požrtvovanja! Slava Ti — (Skupština ustaje i kliče „Slava!“)

POZDRAV NJ. VEL. KRALJU

PETRU II

Okrenimo se sada mladome Kralju, našem ljubljenom i milom bratu starešini! Zdrava mladica raste na stablu roda slavnih Karađorđevića. Njegova preuzvišena Mati (oduševljeni poklic „Živeo!“) krasila Ga cvećem svoje divne duše; Njegovi učitelji i uzgojitelji pretvaraju to cveće u korisne plodove znanja; telo Mu jača naš telesno uzgojni sistem; rosa, koja pada na Njega iz zlatnoga plaštja Božjeg plavetnila i iz nešcrpnog vrela nebeskog blagoslova, oživljuje i pospešuje Njegov duševni napredak. Narodna volja, koja se je u ljubavi i odanosti spojila uz Njega s obeju stranu Dunava, Save i Drine u siguran i obrambeni pojas, kuje Mu krunu, a mač koji treba da opaše, naoštiro Mu je junaštvo naše narodne vojske. Sve od Kneza Aleksandra i Kneza Mihajla dalje do Kralja Petra I i Aleksandra, oca Njegovog, dizao se Njegov presto iz mučeništva stotine tisuća, dizao se iza triumfálnih vrata, podignutih iz kostiju palih boraca junaka. S prestola pucaju vidici u skorašnje vreme, gde Ga očekuje budućnost domovine, da u nju udahne svoju dušu i da joj žezlom počaže put snažnog razvitka na sve četiri strane sveta: od mora do mora, od gora do gora od planine do planine! Ko bi mogao točno da označi granice domovine, kada ona živi u nama silna i velika, rasprostranjena u nedogled! Pogledaj sokola na kraljevskom žezlu, kako raširenih krila čeka trenutak da poleti. I k nama uputi svoj pogled,

mlađi Kralju, uputi pogled na naše vežbaonice, na naša vežba išta, na tabore naše omladine, u zbornice naših vodnika, starešina, prednjaka i načelnika — jeste, poletiće najpre k nama i među nas! Na razgajljene moje napete grudi položi uho da čuje kako u njima vre, bući i struji vruća krv: čovek sam, Soko sam, Jugosloven sam! (Buran dugotrajan pljesak). I kao takav Tvoj sam, kao takav pozdravljam Te: Tebi, mlađi Kralju — sokolski Ždravo! (Skupština ustaje i priređuje oduševljene dugotrajne ovacije Nj. Vel. Kralju, a zatim je otpevana himna).

Tada je brat Gangl pročitao i predložio da se upute sledeći pozdravni telegrami:

POZDRAVNI TELEGRAM NJ. VEL. KRALJU

— Njegovom Veličanstvu Kralju Petru II

Bled

Sokolstvo Jugoslavije, održavači svoju redovnu saveznu godišnju skupštinu, šalje Vašem Veličanstvu, svome milom Kralju i prvom Sokolu, izraze duboke ljubavi svojih vernih i odanih Vam sokolskih srdaca. Primivši dobrovoljno na se petogodišnji zavet neutrudivog i pojačanog delanja, ono hoće da dokaže, s koliko se predanosti okuplja oko Vašeg svetlog prestola i s koliko odlučnosti ide za tim da pojača njegov divni sjaj. Stojeci pri tome neotupno, Sokolstvo je ponosno da to čini u korist velike i jedinstvene otadžbine i za slavu mladog Sina Velikog Oca te kliče:

Da živi Vaše Veličanstvo, naš prvi i najmiliji sokolski brat!

Da živi sveti Dom Karađorđevića!

Da živi Jugoslavija!

Citanje pozdravnog teleograma skupština je saslušala stojeći i na koncu priredila Nj. Vel. Kralju spontane dugotrajne oduševljene ovacije.

POZDRAVNI TELEGRAM NJ. KR. VIS. KNEZU NAMESNIKU PAVLU

— Njegovom Kraljevskom Visočanstvu Knezu Namesniku Pavlu Brdo, Kranj

Visoko ceneći ljubav i blagonaklonost, koju ste u svakoj prilici ukazivali našem Sokolstvu, Savez Sokola Kraljevine Jugoslavije sa svoje redovne godišnje skupštine moli Vaše Visočanstvo da izvoli primiti izraze našeg dubokog poštovanja i tople sokolske blagodarnosti. Sokolstvo je uvek spremno i za svaki otadžbenički rad oduševljeno i spokojno kad zna, da se pod Vašim toplim okriljem jača i snažno razvija prvi naš Sok, uzdanica moćne Jugoslavije!

Da živi Vaše Visočanstvo!

Da živi Jugoslavija! —

Pozdravni telegram Nj. Kr. Vis. Knezu Namesniku Pavlu skupština je po prati burnim i oduševljenim poklicima „Živeo!“.

Isto tako skupština je pozdravila oduševljenim poklicima i burnim pljeskom sledeće pozdravne telegramme Kraljevskim namesnicima gg. dr. Stankoviću i dr. Peroviću, te Savezu slovenskog Sokolstva i Savezu poljskog Sokolstva:

POZDRAVNI TELEGRAMI KRALJEVSKIM NAMESNICIMA

— Kraljevskom Namesniku gospodinu d-r Radenu Stankoviću

Beograd

Znajući da u Vama ima svoga iskrenog prijatelja i dobronomernog pobornika većno lepili sokolskih idea, Savez Sokola Kraljevine Jugoslavije sa svoje redovne godišnje skupštine pozdravlja Vas, gospodine Namesniće, uz duboko poštovanje iskrenim sokolskim pozdravom Ždravo! —

Kraljevskom Namesniku bratu d-ru Ivi -Peroviću

Beograd

Sa svoje redovne savezne godišnje skupštine celokupno naše Sokolstvo spremno da uvek i u svim prilikama

istinski služi visokim ciljevima otadžbine, pozdravlja toplo i oduševljeno svoga dragoga brata i odličnog Sokola, budnog stražara jugoslovenskog prestola, iskrenim i bratskim pozdravom Zdravo! —

**POZDRAVNI TELEGRAM
SAVEZU SLOVENSKOG SOKOLSTVA**

— Savez slovenskog Sokolstva
Praha III

Verno idealima sokolskim i slovenskim i spremno da se za njih uvek i do kraja založi, Sokolstvo Kraljevine Jugoslavije sa svoje redovne godišnje skupštine pozdravlja vrhovno predstavništvo sokolsko topilim i bratskim pozdravom Zdravo! —

**POZDRAVNI TELEGRAM
POLJSKOM SOKOLSTVU**

— Savez poljskog Sokolstva
Varšava

Saska Kepa 26

Odzivajući se glasu iskrenog sokolskog i slovenskog srca, Sokolstvo Jugoslavije sa svoje godišnje skupštine pozdravlja bratsko poljsko Sokolstvo topilim i bratskim pozdravom: Czolem! Zdravo! —

Zatim je brat Gangl nastavio svoj govor:

UMRLOJ BRAĆI I SESTRAMA

Poklonimo se sada, sestre i braće, uspomeni onih, koji su se za uvek rastali od nas. Od našeg starine Đorda Josifovića, pa sve do mладог Miloša Nikolića — kako je dugi niz novih grobova, koji su progutali tako krasne i tako drage sokolske živote!

Kako nas ima mnogo, jer je sokolska njiva tako prostrana, to je svake godine žetva smrti na toj našoj njivi tako obilna! Koško je pod kosom smrtri palo tihih, skromnih života, koliko je već takvih neznanih junaka, koji su se s poteškoćama probijali kroz teške socijalne prilike, da konačno fizički sustanu pod preteškim teretima bede i bolesti, ali ostali su nam verni do groba! Vidim, kako nam sada iz tih grobova žari živ mir i mrtva tišina, koji spajaju naše pokojnike s nama: mrtvi i živi život svih onih i svih nas teče kao jedna sama reka. U toj reci mrtvog i živog života vidim sestruru Renatu Tirschku, koja je bila jedina, prva i poslednja žena, koja je iz prizvora sokolske misli — iz duše svog oca Figneru i iz duše svog muža Tirschku, — crpela plamenitost i bogatstvo svoje velike i plamenite slovenske sokolske duše. Sestra Renata uvek se je živo zanimala za nas baš kao i za svoj narod i svoju domovinu i naročito je pozornost obraćala nađa sve značajnom radu naših sokolskih četa. — U toj reci mrtvog i živog života vidim i brata načelnika Ivana Bajžela — čoveka vanrednih sokolskih vrlina i vanrednog stručnog znanja, koji je najveću važnost obraćao naobrazbi našeg prednjaštva i koji do iscrpljenosti svih svojih snaga a sam neverovatno skroman,

Izaslanik Nj. V. Kralja, major g. Petar Pokorni i ministar za fizičko vaspitanje naroda brat dr. Josip Rogić; više desno predstavnik Češkoslovačkog poslanstva brat dr. Franjo Baktik

primerno pošten i idealno veran, ispunjava velike zadatke na svom odgovornom i visokom položaju. Brat Bajželj prvi je savezni načelnik ujedinjenog jugoslovenskog Sokolstva, kojega je smrt istrgla iz naše sredine. — U toj reci mrtvog i živog života vidim brata Branka Živkovića, gospodara našeg Sokolskog saveza, bivšeg starešinu beogradskog župe i starešinu društva Zemun. Bio je Soko od svojih mlađih godina i osnivač mnogih naših jedinica još pre svetskog rata, kojima je udahnuo pravi sokolski duh, da te jedinice još i danas savesno i berbeno ustraju u našim neprobojnim i čvrstim redovima. U toj reci mrtvog i živog života vidim njegov krasni značaj, njegovu otpornu delatnost i neiscripivu energiju, koja je na junački način dala dokaza odanosti i vernosti sokolskoj misli. Brata Branka nije mogao pokolebiti nikakav vihor i nikakav udarac sudbine na ravnom i nekompromisnom putu njegove sokolske svesti i njegovog jugoslovenskog narodnog osvedočenja. — U toj reci mrtvog i živog života vidim brata dr. Ljudevita Pivku, karzanskog atamana, Sokola junaka, koji je svojim činima u svetskom ratu, izlažući najvećim opasnostima svoje najmilije, dokazao svima i svakome, da je Sokolu blagodat otadžbine prvi zakon! Izbio je krvniku mač iz ruke, koji je visio iznad njegovog vrata, i sav se predao oslobođilačkim

borbama našeg naroda, kada je vreme najbolje sazrelo da se jednom zauvek reši pitanje budućnosti našeg naroda. Kao i ostala braća dobrovoljci i br. dr. Pivko stao je u red neimara Jugoslavije. — U toj reci mrtvog i živog života vidim brata Momčila Branovačkog, blagajnika našega Saveza, koji je već od malih nogu stajao u našim redovima, veran našoj mišli, odan našoj bratskoj porodici, zasluzan za razvitak i jačanje Sokolstva daleko u okolini svog rodnog kraja. — I tamo s Lopuda, oplakivanog valovima našeg Jadrana, diže se sena brata Frana Učelinija, vladike kotorskoga, visoko dignuta u svečeničku slavu, ozarena milionom besmrtnih duša i uzveličana rodoljubivim činima. Iz te sene dolazi blagoslov njegova verna srca, i taj blagoslov struji kao vrelo života preko svih naših krajeva, gde kucaju sokolska srca. Blagoslov donosi utehu i radost, snagu i napredak svima, koji se s poštovanjem klanjam toj veličanstvenoj pojavi Božjeg službenika. — I ta reka mrtvog i živog života, koja je ponesla i brata Učelinija u hram besmrtnika, bučno šumi svojim valovima, da nam pokaže put i da nas opomene, da nikada i ni u kakvim prilikama ne odbacimo i ne izneverimo vernost prema bratu i domovini, i da je najveća sramota i za nas i za domovinu ako iko tu čast izneveri! (Odobravanje) I ta reka mrtvog i živog života, koja će

danasa ili sutra i nas ponesti sa sobom, šumi kao vesnica istine i pravde: da nema više domovine onaj, koji joj se je izneverio, jer je samoga sebe bacio izvan njenih granica. Nevernik i izdajnik nema domovine nigde na svetu! (Burno odobravanje) — I ta reka mrtvog i živog sokolskog života svojim šumom govori nam, da su samo vrline srca ona veza, koja treba da spaja čoveka s čovekom, taj šum-nam govori, da njen glas nije glas samo današnjih dana, da nije samo glas sadašnjosti, koji budi nas žive i koji nas pozivlje na rad i požrtvovnost, već da postoji i neki drugi glas, koji nam neprestance zapljuškuje dušu, glas koji nas opominje, bodri i pozivlje u zbor: glas mrtve braće i sestara, glas svih znanih i neznanih sokolskih junaka i boraca, glas onih sokolskih mučenika, koji su zbog vernosti sokolskoj misli, zbog vernosti jednom i jedinstvenom jugoslovenskom narodu, zbog vernosti prema jednoj i jedinstvenoj jugoslovenskoj domovini tu vernost platili svojim životima! (Skupština kliče: „Slava im!”) Glas naših pokojnika živom nam rečju govori najveću ozbiljnost i dušboku spoznaju bivstva, zadatka i cilja sokolskog života: živim još samo za druge, za sebe nimalo! — (Odobravanje).

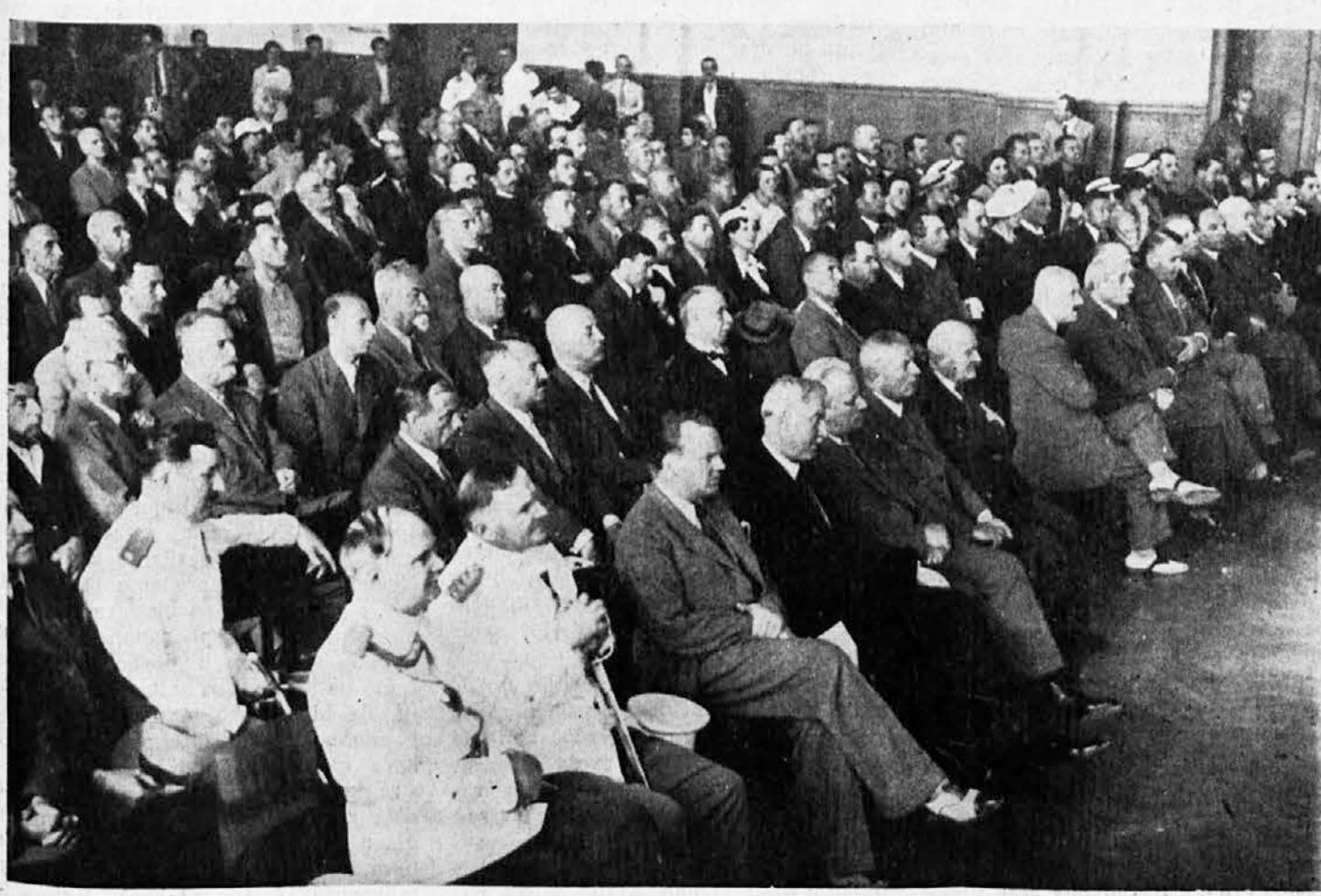
I u tu reku mrtvog i živog života neka se spuste lovorozi venci naše zahvalnosti i naših bratskih i sestrinskih čustava, da smo svi — živi i mrtvi — jedan sam sokolski rod: mrtvi da bode žive, živi da daju poštu mrtvima! Nama živima ne treba ni časti ni hvale, jer ćemo biti deonicima večne nagrade u sreći i snazi domovine, kada se za nju iscrpemo do zadnje kapi svoje krvi, bilo da stojimo na vrhovima, na vodećim mestima, ili da obavljamo za njenu snagu i slavu najteži težački rad! Svoj počivšoj braći i svim počivšim sestrama: Slava! (Skupština ustaje i kliče „Slava!”).

POZDRAV GOSTIMA

Kada smo se bratski odužili uspomeni pokojne braće i sestara, iskreno se i s poštovanjem obraćam na vas, koji ste došli među nas, da svojom prisutnošću počastite ovu našu glavnu skupštinu. Sve vas bratski pozdravljam.

Tada je brat Gangl biranim i toplim rečima pozdravio izaslanika Nj. Vel. Kralja, majora g. Petra Pokornog, moleći ga, da na najvišem mestu izvoli biti tunač nepokolebljive vernosti, ljubavi i odanosti, koje jugoslovensko Sokolstvo gaji prema svom uzvišenom mlađom Kralju, Njegovom Veličanstvu Petru II, svom ljubljenom starešini.

U tome času skupština je priredila dugotrajne spontane burne ovacije Nj. Vel. Kralju i Kraljevskom Domu.

Predstavnici vlasti, korporacija i udruženja i skupštinski delegati

Dalje je brat Gangl topim rečima pozdravio prisutnog ministra za fizičko vaspitanje naroda brata dr-a Josipa Rogića, koga je skupština također živo aklamirala.

Posebno je brat Gangl toplo pozdravio izaslanika gospodina Ministra vojske i mornarice, generala g. Avgusta Marića, izrazujući tom prilikom u ime svega jugoslovenskog Sokolstva duboku blagodarnost starešinama naše dične vojske za potporu koju ukazuju našem Sokolstvu u njegovom radu.

"Nije tajna — rekao je brat Gangl — da Sokolstvo rame uz rame stupa s našom viteškom vojskom, a kada nade čas svi će Sokoli i pod jednom zaštam odazvati se najspremnije pozivu na odbranu Kralja i Otadžbine!"

Reči brata Gangla cela skupština proti je dugotrajnim oduševljenim ovacijama vojski.

Zatim je brat Gangl poimenično toplo pozdravio sve predstavnike, koje je i skupština svakoga od njih živo aklamirala.

Naposletku brat Gangl obratio se našoj slovenskoj sokolskoj braći: predstavnicima bugarskih Junaka, starešini Saveza Junaka bratu Rašku Atanasovu i bratu Hristu Ljutovu, koje je skupština pozdravila oduševljenim dugotrajnim poklicima i pljeskom, predstavnicima bratskog češkoslovačkog Sokolstva, braći dr. Jaroslavu Vodički i Bohumilu Havelu, koje je skupština burno i oduševljeno dugo aklamirala, te starešini Saveza ruskog Sokolstva, bratu Romanu Drajlingu, koga je skupština također srdaćno i toplo pozdravila. Svu ovu braću brat Gangl pozdravio je najtopljiim rečima, uveravajući ih, da jugoslovensko Sokolstvo stoji dubokom uverenju, da je sokolsko i junačkog bratstva i slovenske zajednice te međusobne prisne saradnje, u dubokom vuerenju, da je sokolsko i junačko slovensko bratstvo na ponos naših prijateljskih i bratskih naroda i da će ono poslužiti napretku i srećitavog Slovenstva.

Zatim je brat Gangl u nastavku svog govora rekao sledeće:

Mi Sokoli želimo mnogo, ali sve što želimo, želimo da stvorimo punom snagom. Kod nas nema ničega polovičarskoga, nema ničega što bi bilo izgrađeno na pesku ili u oblacima. Želimo da naš rad izvire iz čistote mišljenja i da taj rad vodi nesebičnost našeg sokolskog patriotizma. Namerno naglašujem taj sokolski patriotizam, jer želimo s time podvući da nam je rad ispred reči i da ne tražimo za ono što želimo pomoći i uporište ni od koga izvan nas, već da to tražimo ovde u ovoj zemlji i u volji onog naroda, koji se je svom vlastitom odlukom pridružio nama i koji u premnogim konkretnim slučajevima traži oslonac, pomoći i spas samo još kod nas. Svi su ga drugi razočarali.

I taj naš narod, koji nas poznaje, koji nas svaki dan gleda na našem delu s ogorčenjem odbacuje one klevete i ona podmetanja, koja kaljuju našu čast, da smo mi jugoslovenski Sokoli komunisti, Izdajnici, moralne propalice. Ja se u ime sviju vas priključujem tom protestu našeg naroda, svaku ovakvu klevetu najenergičnije odbacujem od nas, da ona padne natrag svom težnjom i svim ogorčenjem na klevetnika samog! (Burno odobravanje i poklici: „Tako je!”)

Taj oslonac, ta pomoć i taj spas dvojake su naravi: moralne i materijalne. Konkretno znam, da smo na tisuće njih spasili moralne propasti, one koje je već gutao vrtlog dna života, gde se prodaje ljudsko meso i njegov značaj. Sokolske vežbaonice stvaraju čuda. U materijalnom pogledu stvaramo ono, što nam mogućnosti dozvoljavaju. Naše socijalne akcije kreću se u okviru materijalnih mogućnosti; koliko pak pojedinci učine prema zapovedi sokolskog bratstva za ublaženje neodrživih socijalnih i zdravstvenih prilika, to ti pojedinci sami znaju. U svojoj borbi protiv nemoralu i krutog materijalizma moramo biti dosledni, jer oni potkopavaju temelje narodnog zdravog života. U tom životu ima još mnogo gluposti, laži, himbe i zlobe, zbog toga su napori sokolskog uzgoja upućeni preko svih teškoča na lečenje dubokih rana, koje zevaju u dušama i srca, jer znamo da je samo dobrota jedini i pravi uslov kulture, jer nam

je poznato, da je samo plemenitost ona snaga, koja nam pomaže podnosići težinu života. Sto stoji izvan naroda i što ga vabi i privlači k sebi bilo svojim bučnim, varavim zavodničkim oblikom bilo sa svojom sumnjivom, neučinkom i nezdravom sadržinom — sve je to kao miris ploda iz tuđeg sveta, koji nas duduče uznemiruje, draži i buni, ali koji nas odbija od sebe! I kao što nije cena ni jedne umetnine u tome, koliko ona vredi, već je njena cena u tome koliko ona radost donosi vlasniku, tako se ni vrednost našeg čoveka ne sastoji u prosudivanju njegove spolašnosti, već njegova cena leži u vrednosti njegovog radosnog dela, koje se tim više gomila pred njim, ukoliko je taj čovek više naš. Tako je pred svakim od nas rasprostrto preopširno, bezobalno, bezdano more napora, koje pokreće i uzdiže vesela svest, da korачamo preko onoga, što je u životu gluipo, lažno, himbeno i zlobno, do uporišta i ishodišta svoje pozitivne delatnosti: do dobrote, koja obuzdava strasti nasilja i otvara i obuzimlje naša srca čuvstvom pravednosti. Naš uzgajini rad teži da u svakom našem pripadniku probudi svest, koju može da rodi samo poznavanje samoga sebe, takva svest da moje postojanje na svetu ne znači nesreću za domovinu. Iako mudrost narodna kaže, da uvek neki gradi, a neki drugi razgraduje, tada moramo i mi Sokoli kazati, da smo u zajednici naroda i domovine oni, koji gradimo, i da smo protiv onih, koji razaraju. (Burno odobravanje). I ova naša pozitivna delatnost zahteva nešto što je zapravo načelo svih kulturnih zemalja i svih kulturnih naroda, a to je: da se svaki pošteni rad poštuje i radnika ne proganja (jednodušno odobravanje), da se dakle i sokolski rad uvažava, a ne da se kleveće. Za svoj rad tražimo — respekt! (Usklici: „Tako je!”) Jer samo ovo dvoje je moguće ako smo mi Sokoli u zajednici naroda i domovine potrebni, dajte nam slobodan put da se do kraja izživimo u toj zajednici! Ako pak mislite da nismo potrebni, kažite nam to i dokažite da dignemo ruke od te zajednice! (Odobravanje). Dok nam je dana mogućnost te pozitivne delatnosti, mi Sokoli želimo da stvorimo sve, da dode do pune vlasti pravda, dobrota i istina! (Oduševljeno odobravanje).

SLOVENSKO SOKOLSTVO

Bez rezerve, s pohvalom, sa zadovoljstvom i radošću moram spomenuti tri velika događaja, koja su za našu državu uopšte, a za naše Sokolstvo posebice od izvanredne važnosti i trajne koristi. To je poseta starešine ČOS i SSS brata d-ra Bukovskoga (burni poklici: „Živeo!”), sporazum o večnom prijateljstvu s bratskom Bugarskom (oduševljeno odobravanje) i prvi službeni poset Beogradu sa strane predsednika bratske ČSR brata d-ra Beneša, (oduševljeni poklici: „Živeo!”). Kolika je steća i koliki je to ponos za nas, da možemo te događaje obuhvatiti u širini slovenskog Sokolstva. Naši državnici učinili su odlična dela — hvala im! Mi Sokoli gradimo i napred u smislu starih tradicija i novih potstrelka, koje smo primili u riznicu svog unutrašnjeg sveta da s njima potvrdimo već prokušane bratske veze, koje se granaju u sve predele slovenskog sveta. Ta mi slovenski Sokoli ne radimo ništa drugo, već svojim radom nastavljamo jedino istoriju svog naroda iz prošlosti, da u sadašnjosti — t. j. svaki dan i u tom svakom danu svakog trenutka — stvaramo nove uslove i razvojni put istorije budućnosti. „Ranije su ljudi umirali za čast i blagodat svog naroda”, kaže Karel Havliček, a mi ćemo iz istog razloga živeti i raditi. — Ova, baš pomenuuta budućnost živi dakle među nama. Naslućujem njen silan zamah, vidim veličanstvenu zoru na dalekim horizontima, koji se steru u beskonačnost kao bregovi onoga, pre pomenutog mora naših napora i naše radosti. I kada bude naše čuvstvo — čuvstvo slovenskog sokolskog bratstva — ispunilo do vrha svaku slovensku dušu i kada bude produbljeno u njoj do dna, tada će s neslučenom snagom samo buknuti u našem radu kao gruvanje topova! I Njegoš nam kaže: Treba služiti časti i imenu!

Ponos svakog izgrađenog slovenskog Sokola državljanina je u svesti njegove vlastite snage. Tu svest, koja je u meni,

u mojoj duši i u mojoj fizičkoj i moralnoj snazi, ne može uništiti nikakva vanjska sila. Zbog toga ovisi o meni samome, da li želim ili ne želim biti Soko. Slovenskim dakle Sokolima ne može niko oduzeti tu svest. Mi slovenski Sokoli o svom biću i žigu sami odlučujemo! (Odobravanje).

Misaona konstrukcija izgrađena je već od Tirševih vremena, i ona počiva na čvrstim i solidnim temeljima. Ona koči i preči požare strasti i zablude, i daje mogućnost pozitivnog rada svim zdravim telesnim i duhovnim snagama, da se u tom pozitivnom radu stopi u zdravu celinu svog naroda i putem tog svog naroda sa celinom Slovenstva. Rodenje samo po sebi, pa bilo ono kakvo mu drago, bilo na slami ili u zlatnoj kolevcu, nikoga ne sramoti, ono nas ne čini niti plemenitima, niti dobrima, niti surovima, niti zlima, ono je samo svedodžba jednakosti i pravde prigodom stupanja u život, kao što je i smrt zaključak i potvrda te jednakosti, pravičnosti i pravde. Od tog početka do tog svršetka, od nesvesti u punu svest slovenskog sokolskog života, dug je i naporan put, koji prolazi kroz sokolsku vežbaonicu, a koji bez prestanka vabi i ometa od ravnog toka savladavanja samoga sebe, samodričanja i požrtvovanja nebrojene pogreške i zablude, dok ga punom i silnom snagom ne obuhvati i ne obujmi nesrušiva i neprobojna snaga sokolskog bratstva. Borba između moralu i strasti, koji se neprestano hravaju po čitavom svetu, borba između laži i istine, između demokracije i nasilja, između svetla i tmine, ta borba ima u nama slovenskim Sokolima svoju stalnu rezervu, koja stoji na strani onoga, koji se bori za pozitivna dobra čovečanstva. U toj borbi otpadaju svi plašljivci, slabići i strašljivci, koji se vraćaju onamo gde se vodi računa samo o individualnim interesima, gde pojedinac vredi više nego celina i gde стоји jedna osoba iznad narodne i državne celine. Gde strasti orgijaju nad pogaženim načelima lične slobode, vlastitog mišljenja, moralu i humanosti — tamo Sokolima nije mesto, jer ne možemo, nećemo i ne smemo da idemo natrag i nizbrdo. Za naš rad i naš život odlučan je i merodavan poziv našeg opstojnog prava u višem smislu i cilju narodnog života, nas pozivlje i oduševljava lepotu i prostranost slovenskog sveta, nas vodi nagoveštanje pobeđe duha nad materijom, nas jačaju, podizaju i opajaju široki pogledi u jedinstvenost snage i u budućnost pobedonosne snage Slovenstva! Ta budućnost dakle, istinski živi među nama. U našem velikom optimizmu visoko sukljuju plamenovi naših idealja i u njima lepršaju naše zastave, koje kliču: Braco, sestre, napred bez odmora! Svako od nas živi još samo za druge, za sebe ni malo!

To je naš naročili, naš izraziti sokolski svetovni nazor. Očeličen u tom osvedočenju, spremam uvek da za to mišljenje i osvedočenje položim svoj život, pozdravljam s ovog mesta svu našu braću i sve naše sestre širom slovenskog sveta, neoslobodene i oslobođene, naročito pak pozdravljam naše saradnike i saveznike u Savezu slovenskog Sokolstva, braću Čehoslovake, Poljake, bugarske Junake i ruske Sokole, te one, na koje osim nas slovenskih Sokola i Junaka niko drugi ne misli: braću Lužičke Srbe! Svoj ovoj braći i sestrama: Na zdar! Czolem! Zdravej! Zdorovo! Zdravo! (Ponovni oduševljeni poklici).

Tada je brat Gangl posebice srdaćno pozdravio prisutne predstavnike češkoslovačkog Sokolstva, braću Bogumilu Havelu i d-ra Jaroslava Vodičku, predstavnike bugarskih Junaka, starešinu Saveza Junaka bratu Rašku Atanasovu i bratu Hristu Ljutovu te starešinu Saveza ruskog Sokolstva brata Romana Drajlinga, kojima je skupština priredila oduševljene dugotrajne ovacije.

Konačno — nastavio je dalje govor brat Gangl — upućujem bratski pozdrav svima vama, sestre i braću, koji ste došli ovamo da izvršite svoju dužnost. Došli ste na ovu skupštinu iz svih krajeva naše jedine i jedinstvene krasne domovine Jugoslavije, gde živi jedan i jedinstveni jugoslovenski narod! (Burno odobravanje). Jedan Kralj! Jedan narod! Jedna domovina! Jedno Sokolstvo! (Dugotrajno oduševljeno odobravanje).

Kada bi svuda i uvek bilo sve tako jedno i jedinstveno, sve zadahnuto duhom sokolskoga bratstva i kada bi sve u svakom radu bilo pošteno, skromno i pravedno upućeno u duhu sokolske demokracije, ne bi bilo nikakvog spornog i nerešenog pitanja u granicama naše domovine. Kralj neka vodi, a svi mi radimo! Zajednički radimo za napredak i snagu domovine! (Oduševljeno pljesak). U tome je rešenje svakog problema.

SOKOLSKA PETROVA PETOLETNICA

Sada, braćo i sestre, stojite u punom radu, koji želimo i moramo izvršiti za vreme od pet godina do punoletnosti našeg mlađeg Kralja. O toj sokolskoj Petrovoj petoletnici govorio sam već prošle godine dne 6. septembra, kada smo svečano objavili da s tim danom petgodišnjica stupa na snagu. Tim rečima nemam danas što da dodam niti oduzmem.

Bratske župe izradile su u okviru opštih uputa, koje su primile od Saveza, potrebne radne nacrte, koji odgovaraju prilikama i potrebama njenih područja. Pojedini krajevi, društva i čete, upravo se takmiče između sebe, ko će obaviti više rada za opštu korist. I već danas vidimo, da će 1941. godine, kada bude završena ta petgodišnjica, svi krajevi, gde deluju naše jedinice, mnogo dobiti na lepoti i vrednosti, jer inicijativa i uvečana radinost svih naših pripadnika žele da dođu do punog izražaja. Opšte geslo tog rada možemo obeležiti ovim rečima: svaki neka dokaže da smo mi Sokoli ljudi rada, da sa svim sredstvima želimo da postignemo ono, što postići možemo! — Da nam se i u ovom slučaju, kada se radi o opštim korisnim činima i kada Sokolstvo u velikoj meri dragovoljno preuzima na sebe zadatke i dužnosti, koje imaju državne vlasti prema narodu i njegovim potrebama, prave neprilike i zaprke, koje bi trebale — ako već ne da potpuno onemoguće, — da barem ometaju naš rad, skoro je samo po sebi razumljivo, jer od sitnih ljudi, koji vide samo svoje strančarske koriste, ne možeš ništa drugo niti očekivati. (Usklici: „Tako je!”). Bacaju nas iz sokolskih prostorija, premeštaju naše najbolje radenike, sumnjiče ih i denunciraju i tako uz ravan put naših narodnih i junačkih podviga podižu bedne spomenike svoje zagrđenosti i uskogrudosti. Ali sve im to ne pomaže. Sve te bedne spomenike pregaziće i satrni naš pojačani i podvostručeni rad. Ostaće samo gorka uspomena na sitne ljude, koje je dostiglo i prestiglo veliko doba. Protivnik nam uvek stoji za vratom, da nam zarine nož u srce. Pa uzmemo li to simbolično ili doslovno: on nam želi smrt!

I radost mi je, što mogu u ime svega jugoslovenskog Sokolstva — kako smo to čuli juče i prekuće, izraziti Sokolstvu u Dravskoj banovini punu solidarnost (burno odobravanje) u njenoj borbi za sokolske ideale. Ova solidarnost neka bude svima i svakome dokaz, da nije u našoj zemlji na njenom severu i zapadu jedno Sokolstvo, a na njenom jugu i istoku drugo Sokolstvo. (Jednodušno odobravanje). Jugoslovensko Sokolstvo je svuda jedno te isto i to što je učinjeno jednom bratu ili jednoj sestrliči učinjeno je svima nama bez razlike i bez izuzetka! (Burno i oduševljeno odobravanje).

Mi Sokoli želimo baš u ovo doba dokazati, da moraju prednosti jugoslovenskog državljanina biti u muževnosti i kreposti. Želimo dokazati, da naš narodni život raste iz časti, poštenja i rada pojedinca i da je otporna snaga u našoj volji. Samo tako ostaće nam lepotu misli i oduševljenje kao ideali. Nismo zato da se predamo lagodnosti i da vodimo sokolski rad za zelenim stolom. Moramo napolje, na bojne poljane u vihore i borbu! Otpočinimo na kamenu uz cestu i goloj zemlji, da bi se tako, odrekavši se slasti i udobnosti približili razumevanju teškoča i gorčina onog brata i one sestre, koji nemaju niti kamena, niti komadića zemlje, gde bi nasloniti umornu glavu. (Oduševljeno odobravanje). Želimo reformirati moral, da bi se tako reformirala i domovina. Ne sedimo između četiri zida — izadićmo napolje, na sunce, na livade u šume i u gore! Ta-

mo je naš život, tamo klija i mitiše mlađe cveće. Na takvim nam se pohodima otkrivaju tajne sveta i života, tamo nam se otkriva bivstvo svega što je živo, što počiva u nevidljivim, beskonačno sitnim, malim stvarima, kako kažu filozofi, a što im moramo i mi Sokoli potvrditi. Svaki naš pojedinac predstavlja deo mozaika narodne celine i u svakom tom delu odražava se individualno lice pojedinca, a u celini svih tih delova vidi se harmonija boja i likova, koju ti delovi sastavljaju, i ta je harmonija himna i vidljivi izraz čuvstva lepote, koju je Sokolima usekao u dušu sokolski uzgojni rad. Tako smo sve bliže i bliže Bogu i sve bliže preporodu svoje rođene grude. Zbog toga znamo, da s narodom nije vezan i da narodnu dušu ne razume onaj, koji neprekidno i čvrsto ne stoji u njegovoj sredini. Mi pak znamo, što zna i svaki naš seljak, da su muča, napor, žuljevi i znoj pravo vrelo života našeg čoveka, i taj je život visok po svojoj vrednosti i dubok po svojoj mudrosti. (Odrobravanje).

I iz te narodne mudrosti naučio je naš Soko seljak, da je zemlja ponosna na svoju plodnost, jer je ona neprocenjivi dar onog Boga, kojega on — gospodar te zemlje — nosi u svojoj duši. On zna da je žuljevita ruka svakog našeg radinog čoveka — seljaka i radnika — znak njegova sužanjstva i njegove slobode: sužanjstva, jer je njime vezan uz svoj rad i o njemu ovisi; slobode, da sam po svojoj viastotoj volji upravlja svojom snagom. On zna, da je sav naš život, tako široko razgranat i tako sužanj u obuhvatu dveju ruku, da se taj naš život od juče, od danas, od sutra, zbiva u jedan sam trenutak, koji svaki proživljuje u naporima i očekivanjima, u razočaranjima i uspesima, a svaki se od njih trenutak za trenutkom uzdiže i skuplja u svesti o dužnosti i pravu. Zbog toga našem čoveku nije ništa odvratnije od demagogije i nasilja.

Naš čovek zna, da je najveća slabost nepoverenje prema samome sebi. On zna, da je svaki samosvesni korak u vrtlog sadašnjosti izvršen u spoznanju onog zakona morala, koji je upisan u njegovoju duši: ne škodi nikome, kada radiš za sebe! Seljak Soko i radnik Soko daju i u očajanju i u bolesti, i u radosti i u nevolji oduška svojim mirnim ili razbuktalim čuvstvima s izrazima one ljubavi, koja ga veže sa svim onim što je njegovo, da se još više i tesnije zdrži sa svojom domaćom grudom. Zbog toga je njegova ljubav prema domovini nada sve uzvišena, jer raste iz malenoga u veliko. Ta ljubav izvire iz njegove duše i ona je duboka baš kao što je duboka i duša radnika i seljaka, jer je sve u njoj: sav je život u toj ljubavi, a izvan te ljubavi nema ničega više na svetu. Bez te ljubavi sve je prazno i mrtvo, a s njome i u njoj sve je živo i puno. Zbog toga je Soko seljak uvek spremjan da opaše mač i da brani domovinu, da brani čast svog naroda i svoje države i da gine za svog mlađog Kralja.

Da, da! Blesak zdravih, bistroih seljačkih sokolovih očiju, njegove sveže snage, koje umiva jutarnja rosa, koje obasjava podnevno sunce i koje hlađi večernji mir, njegov mladi, junacički zanos, njegov duboki i zdravi razum i njegova vedra, verna duša — sve je to bogatstvo i lepota naše narodne celine.

Tako mi Sokoli stupamo u Petrovoj petoljetci duduše na stare, ali iznova obeležene staze narodnog života. Sami krčimo put svojom snagom, koja živi u nama i koja korača, leti, kipi, spomena u stotinama tisuća sokolskih stradaca i duša, pred nama, moć, obasjana vidovdanskom zorom, vesnica preporoda našeg jugoslovenskog naroda u borbi za lepotu, zakonitost i pravdu! I samo ono, što izvire iz tajnog kipenja i strujanja vlastite krvi, što se nikoga i ničega ne boji, što je spremno za svaku žrtvu — samo to stepenuje našu snagu i tera je ka pobedonosnom poletu u budućnosti: mi Sokoli gradimo veličinu domovine!

I oživljavajući, bodreći i pomlađujući izvor junacke i viteške duše našeg naroda, kojega je već zahvatila i prodanula sokolska misao, izbjiga u čežnji za ostvarenjem idea pravičnosti, čestitosti, lepote i slobode. Čast i po-

nos svakog od nas jeste: državljanin sam Kraljevine Jugoslavije i još nešto više — Soko sam! (Odrobravanje odravanje).

Ovime otvaram sedmu redovnu glavnu skupštinu Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije! Zdravo!

Konac govora brata Gangla popraćen je gromkim poklikom: „Zdravo!”

Burno i oduševljeno pozdravljen stupio je tada na govornicu tajnik Češkoslovačke obce sokolske, brat d-r Jaroslav Vodička, koji je održao sledeći govor:

Gовор брата д-ра Jaroslava Vodičke

— Teško mi je da rečima izrazim radosno uzbudjenje sa kojim prvi put užimam reč na vašoj skupštini, da vam isporučim srdačne i bratske pozdrave češkoslovačkog Sokolstva, kao i ličnu

Brat dr. Jaroslav Vodička, tajnik ČOS, govori na našoj saveznoj skupštini

toplu poruku njegovog starešine i starešine Saveza slovenskog Sokolstva, brata d-ra Stanislava Bukovskog.

Svestan sam, a izvesno svi vi to osećate sa nama, da naše međusobno učešće u sokolskom radu i kod naših unutrašnjih i spoljnih manifestacija nije možda samo običan izraz učitosti ili manifestacije intelektualnog interesovanja. Kada mi govorimo jedan drugom, onda tu u prvom redu govore naša srca. Naši međusobni odnosi zasnovani su tako duboko, da ih ništa ne može pokolebiti.

Veza, koja baš jugoslovenski i češkoslovački narod spaјa u ovom bratskom udruženju, to je bratstvo i uzajamnost duha, krvi, jezika i kulture.

Nije moguće izraziti ovaj ogromni značaj sokolske ideje za sveslovenstvo. Sveslovenska ideja proživljuje časove radosti i sreće, kao što je morala prolaziti kroz bol i razočaranje; u svim tim časovima uvek smo bili verni jedni drugima; nikada nismo gajili sumnje i nikada nismo izgubili veru, da naša sokolska ideja, koja nas je održavala u prošlosti, neće ni u budućnosti pustiti da propadnemo. Verovali smo u nju i znali smo, da će naša prevesti preko ovih prividno nepremostivih provalija, i da će ponovo spojiti Sokolstvo u nacionalno stablo. Nijedna druga ideja ne bi možda bila u stanju da ukloni tako teške smetnje, kao što je to učinila sokolska ideja. Sećajući se bratske zajednice između Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije i bugarskih Junaka, ja moram podvući, da je to bila sokolska ideja, koja je nadvladaća sve nesporazume, koje su izazvali neprijatelji slovenskog jedinstva, a koje oni i sada izazivaju.

Ja molim braću i sestre, da na današnji dan ponovo prime od nas obećanje, da ćemo zauvek ostati verni našoj zajedničkoj ideji, i verujem da ni vi nećete napustiti nas, i da nema i neće biti samostalnog češkoslovačkog naroda bez samostalne i snažne Jugoslavije.

Braćo i sestre, ja imam još jedan drugi, lični razlog, da baš na današnji dan govorim pred vama sa naročitim

osećajima radosti. Odrašao sam u generaciji, koja dolazi, koja je saradila na delu Sokolstva i koja je primila na sebe svoj deo odgovornosti za sve što su nam izgradili naši očevi i što nam predaju. Ova generacija nije imala sreću da zajedno sa svojim očevima učestvuje u velikoj borbi, koja je nastupila za vreme svetskog rata; ona nije proživljivala užase borbi svetskog rata; međutim, ova je generacija rasla pod uticajem ove borbe i doživela kraj svetskog rata i svetsku pobedu. Mi smo već primili od naših očeva gotovo delo, na kome nismo mogli saraditi, ali naša odgovornost nije manja od amaneta naših otaca, od državne samostalnosti, od naše ideje. Ova mlađa generacija svesna je toga, da u duhu ideja koje su joj ostavljene u amanet, mora da obrani ono što nam je najdraže: slobodu i snagu Slovenstva.

Sokolska ideja je toliko srećna, da njen opstanak ne zavisi ni od ličnosti ni od pokolenja. Ona je večito živa i nepromenljiva, uvek večito istinita, i tako neizmenjena prelazi s generacije na generaciju. U tome je moralna snaga Sokolstva.

Završavam moći vas, da verujete jednako kao i mi, da češkoslovačka omladina zna isto tako kao jugoslovenska omladina, šta je njena dužnost: ostati na onom mestu, na koje ju je stavila njena misija, i nikada ne napuštati sveslovensku ideju. —

Gовор brata d-ra Vodičke bio je više puta prekidan oduševljenim odravanjem i na koncu popraćen burnim poklicima i frenetičnim pljeskom.

Naročito oduševljeno i burno pozdravljen stupio je na govornicu starešina Saveza bugarskih Junaka brat Raško Atanasov, koji je održao sledeći govor:

Gовор брата Raška Atanasova

— Draga braćo Sokoli i sestre Sokolice!

U ime Saveza bugarskih Junaka te i u ime svoje kao starešina Saveza srdačno vas i bratski pozdravljam prigodom vaše godišnje skupštine i želim vašem sokolskom radu najlepši uspeh.

Brat Raško Atanasov, starešina Saveza bugarskih Junaka, pozdravlja našu saveznu skupštinu

Danas živimo u jednoj značajnoj istorijskoj eposi, u kojoj se slovenski narodi duhovno preporučaju i verujući u svoju svetu zvezdu očekuju bolje dane svoje budućnosti. Zaboravljivi teška sećanja na svoje stare međusobne raspre, odmoreni od svojih drugih međusobnih borbi i nesuglasica, a oduševljeni osećajima za zbljenje i uzajamnu pomoć, slovenski narodi ulaze već u jedan nov stadij razvića i svojih uzajamnih odnosa. Bratstvo između njih postoji već kao vrhovni princip njihovog života. Dostojanstveno poštovanje sja na slovenskom nebnu kao svesti dogma, a tolerantnost prema bratu Sloveninu uzdiže se kao neumanan ukaz velikog slovenskog Boga!

I zaista, danas nije ono isto kako je to bilo juče, i sutrašnji dan budi u svima nama još bodrija predosećanja. Eto, draga braćo, načela na kojima treba da se gradi zajedničkim va-

porima i na kojima mora da se izgradi sutrašnja sudbina južnog Slovenskog rada pa i celog slovenskog roda. Ja verujem u tu sudbinu, verujem, jer tu veru ispojeda dvadeset milijuna Balkanaca sa svojim uvijenim vođima.

Sokolstvo — veliki nosilac krasnog načela sveslovenskog bratstva — pobornik je i avangarda velike ideje sveslovenske slobode i pravde i treba da priznam, da je za taj odnos Sokolstvo, a naročito jugoslovensko Sokolstvo, u radu vrlo mnogo, priznajući ujedno da mu pretstaje i veliki zadaci na raščišćavanju starih nepoverenja. Savez Junaka ispojeda isto sokolsko „vjeruju”, ne zaostajući u tome i ušaući svoje skromne sile da bude na korist ne samo svome narodu već i ideji opšte slovenske solidarnosti. Mi Junaci zajedno s jugoslovenskim Sokolima radujemo se da rodni Balkani više nisu zastri mračnim maglama i da njihove visove obasjavaju zlatni zraci našeg lepotnog sunca.

Draga braćo i sestre, mudro i hladnokrvno pogledajmo na stvarnost, da vidimo istinu, pa ćemo se uveriti, da je naša snaga i naš napredak u bratskoj slozi, a da je naša stabost i naš grob u rasprama i razjedljenju. Posle onog značajnog susreta u Sofiji 1935 godine i posle onog nedavnog, pre jednog meseca, u Beogradu, naše veze se razjašnjavaju i ojačavaju. Naši osećaji postaju čišći i srdačniji, i u ovome času ja vam podnosim te osećaje sa svim najlepšim željama za vaš napredak.

Bugarski Junaci su srećni što danas mogu da ispunе jedan svoj bratski dug prema jugoslovenskim Sokolima i da im upute svoj pozdrav „Zdravej!”

Da živi prvi Soko Jugoslavije — Njegovo Veličanstvo Kralj Petar II!

Da žive Njegovi dostojni pomoćnici!

Da živi Jugoslavija!

Da živi naša solidarnost u veke vekova!

Zdravejte! Ura! —

Gовор starešine brata Atanasova bio je često prekidan oduševljenim odravanjem i na koncu popraćen burnim poklicima i pljeskom.

Zatin je stupio na govornicu starešina Saveza ruskog Sokolstva brat Roman Drajling, koji je biranim i toplim bratskim rečima pozdravio saveznu skupštinu i celokupno jugoslovensko Sokolstvo. Kao i na početku tako i na koncu svog govora brat Drajling bio je toplo aklamiran.

Kao poslednji još se javio za reč predstavnik Jugoslovenskog učiteljskog udruženja g. Dragomir Ostojić, koji je, također toplo pozdravljen, s nekoliko biranih reči pozdravio skupštinu i rad jugoslovenskog Sokolstva, u čijim se redovima kao istaknuti sokolski radeči nalaze baš naši učitelji.

POZDRAVI SKUPŠTINI

Nakon tога je savezni tajnik brat dr. Gradojević pročitao sledeće pozdravne upućene skupštini:

Pozdravni telegrami Kraljevskih Namensnika

Kraljevski namesnici gg. dr. R. Stanković i dr. I. Perović poslali su sledeće pozdravne telegrame:

„Pozdravlja rad redovne godišnje skupštine Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije — Kraljevski namesnik d-r Radenko Stanković”.

„Pozdravlja rad redovne godišnje skupštine Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije — Kraljevski namesnik d-r Ivo Perović”.

Pozdrav predsednika Kr. vlade g. d-r M. Stojadinovića

Predsednik Kraljevskog vlade g. d-r Milan Stojadinović uputio je na ruke zamenika savezničke starešine brata Gangla pismo sledećeg sadržaja:

„Primio sam Vaš poziv za skupštinu Saveza, na dan 18. o. m., pa Vam zahvaljujem na pažnji. Skupštini želim uspešan rad i želim što usled zauzetosti državnim poslovima nisam u mogućnosti odazvati se Vašem pozivu”.

Pozdravni telegram Saveza slovenskog Sokolstva

Od Saveza slovenskog Sokolstva skupština je primila sledeći pozdravni telegram:

„U ime Saveza slovenskog Sokolstva upućujem najlepše želje za pun uspeh vaše skupštine. — D-r Bukovski”.

Osim toga stigao je veći broj pozdravnih telegrama od strane sokolskih jedinica i od pojedine braće.

Posle toga brat dr. Gradojević pročitao je rezoluciju, koja je donešena na poverljivom skupštinskom sastanku s tim da se ista predloži na prihvatanju samoj skupštini.

Citanje ove rezolucije, koju objavljujemo na drugom mestu, bilo je neprestano prekidano jednodušnim odobravanjem i na koncu popraćeno burnim pljeskom.

Na pitanje zatim pretdsedavajućeg brata Gangla, da li skupština prima ovu rezoluciju, svi učesnici skupštine jednoglasno odgovaraju: „Prima se.“

Nakon toga je brat Gangl rekao, da kako u uvodu rezolucije stoji, da je skupština primila sve izveštaje to znači, da su jednoglasnim primanjem nedom pročitane rezolucije jednoglasno primljeni i svi izveštaji.

U tome trenutku izaslanik Nj. Vel. Kralja, major g. Petar Pokorni, burno i oduševljeno pozdravljen, oprostio se i napustio je skupštinu.

Tada se javio za reč delegat Sokolske župe Celje, brat Zdenko Verstovšek, koji je, u pogledu izveštaja o prošlogodišnjem radu kao i o svim predlozima rekao, da je o svemu tome bilo potanko raspravljanje na sastancima i zborovima pred samu skupštinu kao i na samoj poverljivoj skupštinskoj pretkonferenciji, pa stoga predlaže, da skupština sve te izveštaje i sve predloge primi aklamacijom. Predlog brata Verstovšeka skupština je usvojila aklamacijom.

U ime saveznog revizionog odbora pročitao je tada izveštaj njegov pretdsednik brat Vladoj Veselić, na osnovu kog je zatim skupština dala razrešnicu staroj upravi Saveza.

Tada je ustao delegat Sokolske župe Cetinje, starešina župe brat Gavra Milošević, koji je skupštinu izvestio, da je na skupštinskoj poverljivoj pretkonferenciji bio za izbor nove savezne uprave sastavljen kandidacioni odbor, koji je, pod pretdsedništvom delegata Sokolske župe Sarajevo, starešine župe brata d-ra Vojislava Besarovića, sastavio listu nove savezne uprave, koju čita i predlaže skupštini. Skupština je tada jednoglasno i živo aklamirajući primila izbor nove uprave, čiji sastav donosimo na drugom mestu.

Na koncu, kada je dnevni red skupštine bio iscrpljen, brat Gangl je istu zaključio sledećim rečima:

ZAVRŠNA REČ BRATA GANGLA

— Kako je sada iscrpljen dnevni red, mogu da pristupim zaključku ove naše današnje glavne skupštine, koja je bila na odgovarajućoj visini sokolske ozbiljnosti i sokolskog dostojanstva. Ovakva visina spojena sa ozbiljnošću i dostojanstvom, neka se uvek i svuda izražava u sokolskom radu i životu.

Zahvaljujem braći i sestrama, koji su poslednja tri dana pred samu glavnu skupštinu pripremali gradivo za ovaj naš bratski zbor. Oni su dali vodstvu Saveza SKJ mnogo novih potstrekova za još uspešniji rad u idućoj godini. Pozdravljam braću, koja danas prema zaključku savezne skupštine stupaju u našu saveznu upravu i u naš izvršni odbor. Računam sa njihovom vernom saradnjom. Svaki i najmanji doprinos pojedinca dragoceno popunjava ogromnost naših napora i onih plodova, koji neka donesu opšte koristi našem narodu.

Smatram nadalje za svoju dužnost da izrečem bratsku hvalu svoj onoj štampi u čitavoj našoj zemlji, koja pažljivo i stalno prati rad i napore našeg Sokolstva, koja ocenjuje pravilno naša nastojanja dobrovoljno stavljenia u službu naše narodne organizacije. Ovoj svojoj zahvali pridružujem molbu, da bi nam bila pomoćnik i u budućnosti.

O izvršenom radu govore štampani izveštaji, koje imate pred sobom, u kojima doduše nije potanko navedeno sve ono što sačinjava svu veličinu izvršenog posla, a bez čega ne bi bilo postignuto ni jedno naše veliko delo. Znam, da nikо od nas ne traži priznanja za sebe, jer je nama svima, a i svakom pojedincu od nas najveće zadovoljstvo svest izvršenih sokolskih dužnosti. U toj svesti leži motorna moć

naših težnja za još većom radinošću, da bi u toj radinosti stalno napredovala naša država. Naš rad od juče i danas i onaj od sutra je kao još neizgovorenja reč naše čežnje za većim, lepšim i boljim. U toj neizgovorenjo reči nagomilani su napor naših životnih snaga, u toj živčanoj i fizičkoj napetosti je koncentracija i sabranost naše volje. Krajtu, otadžbini i narodu ne možemo dati više nego same sebe.

Naši odnosi u duhu sokolskog bratstva sa svim članovima Saveza slovenskog Sokolstva iskreni su i s'ano se sve težnje povezuju. To dokazuje poseta bratske župe Beograd Vitoškoj oblasti Junaka u Sofiji te poseta ove junačke oblasti beogradskom Sokoštvu. Dokaz je tome i naše učestvovanje na VII poljskom sokolskom sletu u Katovicama, koji je održan pre nekoliko dana i na kome se je ponovno afirmirala naša slovenska sokolska zajednica. U Katovicama mi slovenski Sokoli postavili smo za naš budući rad i život načelo: Prošlost pripada istoriji, sadašnjica gradi mostove preko svih provalja i zapreka u veliku budućnost Slovenstva! (Oduševljeno odobravanje).

Kada smo bili u Katovicama, u Poljskoj, digao se katolički vladika dr Adamski i blagoslovio je rad i plove slovenskog Sokolstva.

A kada sam na povratku preko bratske Češkoslovačke imao priku i čast da me primi pretdsednik ČSR dr. Eduard Beneš na Praškom Gradu, zamolio me je da svemu jugoslovenskom Sokolstvu isporučim njegove pozdrave.

Vršim s toga ovu prijatnu dužnost i isporučujem vam blagoslov visokog dostojačnog katoličke crkve u bratskoj Poljskoj i pozdrave pretdsednika bratske Češkoslovačke Republike sa molbom i željom da ih ponesete u svoje čete, svoja društva i svoje župe i isporučite od srca do srca i od duše duši.

Još jače ćemo ovu našu sokolsku uzajamnost manifestovati i iduće godine na X jubilarnom svesokolskom sletu u Pragu. Naš rad treba već sada u tome pravcu da bude od prvenstvene važnosti i zbog toga tražimo, da mu se to prvenstveno i prizna. Uvereni smo, da će našem primeru slediti i državni, političari i diplomati, jer to družaće i ne može i ne sme biti. Rastemo, s nama idu mase slovenskih rođava. Ovaj ogromni pokret sokolske misli i talasanje slovenske krvi ne može nikakva sila više zadržati.

Dva principa jednake veličine i jednake dubine pokazuju pravac čitavom našem narodu: Velika Jugoslavija i Veliko Slovenstvo! Zdravo!

Konac govora brata Gangla bio je popraćen dugotrajnim oduševljenim potklicima i pljeskom, a zatim su svi otpevali sokolsku himnu „Hej Sloveni“.

Time je skupština bila završena.

Nova uprava Saveza SKJ

Nova uprava Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije sačinjavaju sledeća braća i sestre:

zamenici starešine:

I Engelbert Ladislav Gangl, Ljubljana,

II Đura Paunković, Beograd,

III dr. Oton Gavrančić, Zagreb,

IV dr. Vladimir Belajčić, Novi Sad,

V arh. Milivoje Smiljanić, Beograd;

načelnštvo:

načelnik: dr. Alfred Pihler, Beograd,

I zamenik: Miroslav Vojinović, Beograd,

II zamenik: Ivan Kovač, Beograd,

III zamenik: Josip Jeras, Ljubljana;

načelnica: Elza Skalar, Zagreb,

I zamenica: Ljubica Jovanović, Beograd,

II zamenica: Joža Trdinova, Ljubljana,

III zamenica: Olga Skovran, Pančevo;

prosvetar:

Miloš Stanojević, Petrovgrad.

članovi uprave:

1. dr. Milan Arsenijević, Beograd,

2. Mladen Belčić, Varaždin,

3. dr. Vojislav Besarović, Sarajevo,

4. Ivan Branović, Skoplje,

5. Duro Brzaković, Beograd,

6. dr. Mirko Buić, Split,

7. dr. Milorad Dragić, Beograd,

8. Hranislav Gvozdenović, Niš,

9. dr. Milan Gorišek, Maribor,

10. dr. Mihailo Gradojević, Beograd,

11. Čedo Milić, Mostar,

12. Gavra Milošević, Cetinje,

13. Dragutin Živanović, Sisak,

14. Miloje Pavlović, Kragujevac,

15. dr. inž. Kosta Petrović, Subotica,

16. dr. Ivo Jelavić, Osijek,

17. dr. Josip Pipenbauer, Ljubljana,

18. Ivo Polić, Sušak,

19. inž. Radivoje Radulović, Beograd,

20. Joža Smrtnik, Celje,

21. Staja Stajić, Beograd,

22. Jakob Špicar, Kranj,

23. Verij Švajgar, Ljubljana,

24. Milan Teodorović, Novi Sad,

25. dr. Hugo Verk, Zagreb;

zamenici:

1. Mihajlo Nikolić, Beograd,

2. dr. Branko Čipčić, St. Pazova,

3. dr. Mihorad Feliks, Beograd,

4. Đorđe Ilić, Beograd,

5. Svetislav Marić, Novi Sad,

6. dr. Miša Mačić, Petrovgrad,

7. Luka Pešić, Beograd,

8. Jovan Petrović, Tuzla,

9. dr. Srećko Poturica, Šibenik,

10. dr. Jovan Perenčević, Banja Luka,

11. Marko Sablić, Karlovac;

revizori:

1. Vojislav Todorović, Beograd,

2. dr. Relja Aranitović, Beograd,

3. Stevan Atanacković, Beograd,

4. Đorđe Draškić, Užice,

5. dr. Ivan Vasić, Novo Mesto,

6. Husejin Brkić, Sarajevo,

7. Mihajlo Bajić, Cetinje,

8. Frano Gregorić, Beograd,

9. Milivoje Jelačić, Mostar,

10. Čedo Mileusnić, Split,

11. dr. Tihomir Protić, Beograd,

12. Vladoje Veselić, Zagreb,

13. Mihajlo Vukobratović, Bjelovar,

14. Milan Sterlek, Ljubljana,

15. Mirko Domac, Novi Sad;

sud časti:

1. Dimitrije Petrović, Osijek,

2. Dragomir Ilić, Beograd,

3. dr. Joža Ravnik, Beograd,

4. Inž. Svetislav Vučković, Beograd,

5. Mirko Skovran, Pančevo;

zamenici:

1. dr. Janko Olip, Beograd,

2. Ante Grgić, Beograd,

3. Dušan Živković, Zemun.

Naše Sokolice na sletu u Klermon-Feranu

Klermon-Feran, jula 1937.

U danima od 16–19 o. m. Francuska ženska federacija za gimnastiku i fizičko vaspitanje održala je u Klermon-Feranu svoj slet sa takmičenjima. Na ovim priredbama Savez Sokola Kraljevine Jugoslavije bio je zastupan s jednom vrstom naših najboljih vežbačica, koje su, osim jedne, sačinjavale i našu olimpijsku vrstu. Zajedno s vodnicom ove vrste, sestrom Jožom Trdinom, zamenicom savezne načelnice, ovome sletu učestvovalo je devet naših Sokolica.

Pre svog odlaska u Francusku sestre su vežbale delomično u Ljubljani a delomično u Beogradu, a pred sam odlazak trenirale su zajedno dva dana u Ljubljani, odakle su dne 10 o. m. oputovale preko Austrije i Švicarske u Klermon-Feran. Put preko Austrije i Švicarske nije bio toliko ugodan, jer su vagoni bili prepuni, vani je opet padala kiša, a na gorama vrlo nisko bilo je snega.

U Pariz smo stigli u

Stanovale smo u nekoj školi. S hranom smo bile sve zadovoljne. Svuda nam je ukazivana najlepša pažnja, a naročito od strane članova Poali Dorian, koji su nas kad smo bile slobodne izvezili u svojim automobilima na izlete u lepu okolicu.

U petak, dne 16 o. m. pred večer, bila je svečana povorka, u kojoj su vežbačice učestvovalle u vežbačkom odelu, i to svaka organizacija i svako mesto u drugačijem. Mi smo obukle narodne nošnje, a također i sestre iz Češkoslovačke. Jugoslovenske narodne nošnje pribudivale su posvuda najveću

pozornost i zanimanje i izazivale jednodušno dopadanje. Posle povorka bio je prireden prijem u svečanoj dvorani magistrata. Tom prilikom izvršena je i predaja prelazne savezne zastave gradu Klermon-Feranu. Tada je vodnica češkoslovačkih sestara održala kraći pozdravni govor, a za njom i vodnica naše vrste, što su svi prisutni popratili oduševljenim pljeskom.

Dalje o ovom učešću naših Sokolica na sletu u Klermon-Feranu izvestićeemo u jednom od prvih narednih brojeva.

T.

Visoka škola za telesno vaspitanje u Varšaví

Početkom avgusta pítomci ove škole sa svojim direktorom i nekoliko profesora posetiće našu zemlju

Varšava, jula 1937.

Veliki genije, tvorac današnje Poljske, Josip Piłsudski, gradeći Poljsku iz osnova, uvideo je veliki značaj telesnog vaspitanja te je 1928 godine postigao jedan od najlepših zavoda za telesno vaspitanje u Evropi, a možda i u svetu. U tome zavodu spremaju se vaspitači omladine, koja će izgradivati novu Poljsku. Taj veliki vojnik uvideo je za vreme borba za oslobođenje Poljske, da se telesnim vaspitanjem omladina može da osposobi da izdrži velike napore. Stoga je predviđeo i stalno školovanje aktivnih oficira, koji imaju da budu organizatori telesnog vaspitanja u svojim pukovima. Pored toga, svake godine održavaju se šest-mesečni tečajevi za podoficire iz mачevanja i boksa.

Profesori na ovoj školi istaknuti su naučenjaci, koji su svoja znanja dopunjivali na najčuvenijim univerzitetima u inostranstvu. Instruktori za sportske grane su apsolventi ove škole, koji su se istakli svojim teoretskim i praktičnim radom. Od profesora naročito se ističu svojim naučnim radom g. dr. Midlarski, dr. Mišjuro, dr. Gilević i dr. Vojčehovski, a od najistaknutijih instruktora je g. As. Lokajski, koji je smatran za jednog od najboljih kopljaka na svetu.

Zahvaljujući lepom broju profesora koji se ističu svojim naučnim radom, ova visoka škola za telesno vaspitanje postala je veoma čuvana i u inostranstvu. Školu vrlo često posećuju najugledniji gosti. Tako je za vreme svog nedavnog boravka u Varšavi, učinio posetu ovoj školi i rumunski kralj Karol II, a prigodom ovogodišnjeg zasedanja Međunarodnog olimpijskog komiteta u Varšavi, članovi komiteta posvetili su jedan ceo dan razgledanju ove škole te je tom prilikom predsednik Olimpijskog komiteta g. Baje Latur rekao sledeće: „Razgledajući Visoku školu za telesno vaspitanje u Varšavi, našli smo odgovor na pitanje, kako je poljski narod, posle toliko teških iskušenja, mogao u tako kratkom vremenu da vaspita takmičare, koji stižu olimpijske lovore“. Od jugoslovenskih gostiju ovoj školi posetili su članovi Jugoslovenskog olimpijskog odbora general g. Đukić i profesor g. Bučar.

Do sada su kroj ovaj zavod prošli mnogi naši stipendisti a i drugi studenti, koji su se školovali o svom trošku. Sada se na studijama u ovome zavodu nalaze naša braća Radovanović,

Nišavić i Stevanović, prva dvojica u trećoj, a Stevanović u drugoj godini. Većina naših studentata nastojala je da dostoјno pretstavlja svoju otadžbinu, postizavajući često bolje rezultate i od samih Poljaka. Tako treba spomenuti brata Branka Polića, koji je u zavodu važio za jednog od najboljih teoretičara, a brat Grgo Zlatoper postigao je odličan uspeh naročito u vodenim granama. Od mlađih studenata treba spomenuti brata Radovanovića, koji je i u prvoj i u drugoj godini postigao prvo mesto u telovežbi i lakoj atletici, brat Nišavić pak ističe se u skijanju i plivanju, a brat Stevanović u lakoj atletici.

Varšavska visoka škola za telesno vaspitanje ne samo da privlači studente iz celoga sveta (iz Brazilije, Kanade, Amerike, Jugoslavije i Bugarske), već također i naučnike, koji žele da upotpune svoje stručno znanje. Naš poznati antropobiolog brat dr Božo Škerlj, docent Ibjubljanskog univerziteta, proveo je u ovome zavodu na studijama godina dana, ispitujući zajedno s docentom dr. Midlarskim uticaj telovežbe na fiziološki razvoj karlične kosti kod žena, a o kojoj je studiji već pisano i u našoj štampi.

Pítomci ovoga zavoda na čelu sa direktorom g. dr. Gilevićem te sa nekoliko profesora i instruktora spremaju se da skorih dana podu na veliku ekskurziju te će tom prilikom posjetiti i našu zemlju. Program puta ove ekskurzije je: Varšava — Bukurešt — Konstanca — Varna — Sofija — Beograd — Zagreb — Ljubljana — Postojna — Sušak — Split — Budimpešta — Varšava. O tome je izvešteno naše Ministarstvo za fizičko vaspitanje naroda, koje je pozvalo pítomce zavoda da prilikom ove svoje posete našoj zemlji održe i nekoliko priredaba, pa će nam tako oni prikazati igre: odbojku, košarku, rukomet i hazenu kao i metode učenja boksa. Na ovu ekskurziju polazi oko 70 učesnika. Ekskurzisti nose sa sobom i divne poljske narodne nošnje, te će u našim većim mestima prikazati vrlo zanimljive i lepe poljske narodne igre, kao „mazur“, „polonez“, „krakovjak“, „kujavjak“ i druge.

Verujemo, da će i naše Sokolstvo i ovom prilikom sinovima bratskog poljskog naroda ukazati svoje tradicionalno toplo i iskreno gostoprимstvo, u želji da svi učesnici ove ekskurzije ponesu i o našoj zemlji i o našem Sokolstvu najlepše utiske. — S. R.

Monumentalni Sokolski dom u Sarajevu

koji će biti posvećen Viteškom Kralju Ujedinitelju

otvorice se na veoma svečan način na rođendan Nj. Vel.

Kralja Petra II dne 6 septembra o. g.

Ovaj dom, čija je izgradnja stajala 4 milijuna dinara, biće najmoderniji sokolski dom u državi

Dne 6 septembra o. g., na rođendan Nj. V. Kralja Petra II, biće na veoma svečan način otvoren u Sarajevu novi veliki Sokolski dom Kralja Ujedinitelja, koji se dovršava ovih dana, a čiji je kamen temeljac postavljen 9. oktobra 1935. godine.

Ideja o gradnji velikog sokolskog doma u Sarajevu javila se odmah posle oslobođenja, ali njen ostvarenje nailazio je na prepreke. Sarajevsko Sokolsko društvo niti je imalo novaca za gradnju niti rasploživog zemljišta. Istina, među Sokolima je pokrenuta akcija za sakupljanje priloga za podizanje doma, ali je prikupljena suma bila isuviše malena. Tek kad je država dala zemljište na uglu Bonevolencije i Mis Irbine ulice, a Kr. banska uprava i Opština po 2 milijuna dinara, pristupilo se gradnji domu.

Projekat za ovaj dom izradili su ing. Milivoj Radovanović i ing. Lavoslav Pavlin, dok je izvođenje radova preuzeo građevno preduzeće „Moravec“. Nadzorni inžinjer za armirano betonske radove bio je ing. Anton Baldažar.

Ovaj Sokolski dom u Sarajevu je najmoderniji dom u državi, moderniji i od Sokolskog doma u Novom Sadu, ako ne po prostorijama, a ono sigurno po spravama za vežbanje, koje su potpuno mehanizovane.

Sama zgrada, koja je podignuta u savremenom stilu i rasporedom prostorija uređena za sokolske svrhe, deli se na desno i levo krilo, u koje se ulazi kroz četiri ulaza.

Desno krilo zgrade, u koje se ulazi iz Mis Irbine ulice, više je od levog i u njemu se nalaze svečana dvorana, vežbaonice i garderoba sa kupatilima. Najviši deo toga krila zauzima svečana dvorana, koja je veća od gornje dvorane sarajevskog Oficirskog doma i u kojoj će biti 650 sedišta. Njena površina iznosi 400 m². Oko zidova te dvorane nalazi se balkon, a iza zadnjeg zida kabine za reflektore i filmske aparate, tako da će se u toj dvorani moći prikazivati i filmovi. Na parketiranom podu, koji će se postaviti na asfaltnu podlogu, tako da se ne diže prašina, nalaziće se stolice i fotelje kao u kinematografima, potpuno modernizirane, tako da će za njihovo montiranje i demontiranje trebati veoma malo vremena. Zidovi ove dvorane biće potpuno obloženi hrastovinom.

Ova dvorana služiće prvenstveno za velike sokolske priredbe, a izdavaće se u zakup i pojedinim društvima za njihove svečanosti i skupove.

Svečanu dvoranu opkoljavaju pozornica i ispod njeodeljenje za orkestar, kao i soba za glumce, foaje, garderobe, soba za pušenje, bife, toalete i sporedne prostorije, pa napokon jedna

velika terasa na kojoj će se leti sedeti.

Ispod svečane dvorane smeštena je sokolska vežbaonica. Ona je isto tako velika kao i svečana dvorana. Interesantno je to, što će pod u vežbaonici biti od suberita, jedini pod takove vrste u Sarajevu. To je neka smesa od pluta, koja će se položiti u pločama 50×50 cm. Prednost je njeni ta što je mekana, topla i ne kliza se.

Sprave za vežbanje biće potpuno mehanizovane i najmoderne. Tako će se na pr. preča spuštati u pod i izdizati.

Pozadi vežbaonice nalazi se mala vežbaonica za članove, dok će se odmah kraj stubišta nalaziti velika garderoba pre ulaza u svečanu dvoranu.

U suterenu desnog krila zgrade, pod vežbaonicom, nalaze se svlačionice za vežbače i vežbačice, tuševi, česme, umivaonice, kade za pranje nogu itd.

U levom delu zgrade, koji je za jedan sprat niži od desnog, nalaze se stanovi, sobe za sednice, čitaonica, biblioteka i ostale sporedne prostorije, kao i pronaonica u suterenu.

Između oba krila zgrade, Benevolencije ulice i Druge gimnazije, biće uređeno veoma prostrano letnje vežbašte.

U celoj zgradi uvedeno je centralno grejanje, koje će na tri načina zagrevati prostorije. Tako će se svečana sala zagrevati vazdušnim loženjem, i to pomoću specijalnih motora koji će zagrevati prostorije pre početka priredbi. Osim svečane dvorane vazdušnim načinom zagrevajuće se i velika vežbaonica, dok će se ostale prostorije grejati radijatorima i lokalnim loženjem.

Više glavnog velikog ulaza pa na više uz celu fasadu izdiže se ogromni prozor za osvetljavanje stepenica. Njegova površina iznosi preko 80 m², pa je taj prozor sada najveći u Sarajevu. Njegovi veliki kvadrati biće ispunjeni lednim staklom, kroz koji će ulaziti velika svetlost na široko stepenište od kamena iz kamenoloma sa Brača i iz Jajca.

Iako zgrada novog Sokolskog doma sada gleda samo na dve ulice, i to Benevolenciju i Mis Irbinu, ipak ima tri fasade. Treća fasada zgrade nalazi se prema novoprojektovanoj ulici koja će spajati Mis Irbinu ulicu sa Obalom Vojvode Stepe, a prolaziti između Zadržnog doma i Druge gimnazije i izbijati tamo gde se sada nalazi kafana „Apolo kina“.

Dne 6. septembra, kada bude otvorenje doma, ta ulica neće biti probijena, ali kada do godine Opština izvrši ovo uređenje nove ulice, zgrada će imati još impozantniji izgled.

Tako Sarajevo uskoro dobiva najmoderniji Sokolski dom u državi i još jednu reprezentativnu zgradu.

Opšta takmičenja Sokolske župe Osijek

Kod donašanja odluke, da se ovogodišnja opšta takmičenja održe kao župska takmičenja imali smo na umu prvo to, da župska takmičenja nismo održali već 4 godine, drugo, da usled smanjenja broja jedinica u našim malim okružjima pojedine kategorije nisu imale gotovo nikakvu konkurenčiju, a konično i to, što smo hteli, da u promjenjenim prilikama i nakon čišćenja naših redova sakupimo sve naše takmičare na jednom mestu.

Učešće na tom takmičenju bilo je obvezatno za sve jedinice. Tu je odluku doneo zbor društvenih i četnich načelnika a potvrdila i glavna skupština župe.

Od 48 jedinica učestvovalo je na takmičenju njih 26. Nadodajmo još i to, da je do određenog roka poslalo prijave samo 20 jedinica. Ostale se nisu ni ispričale, a niti su uopšte reagirale.

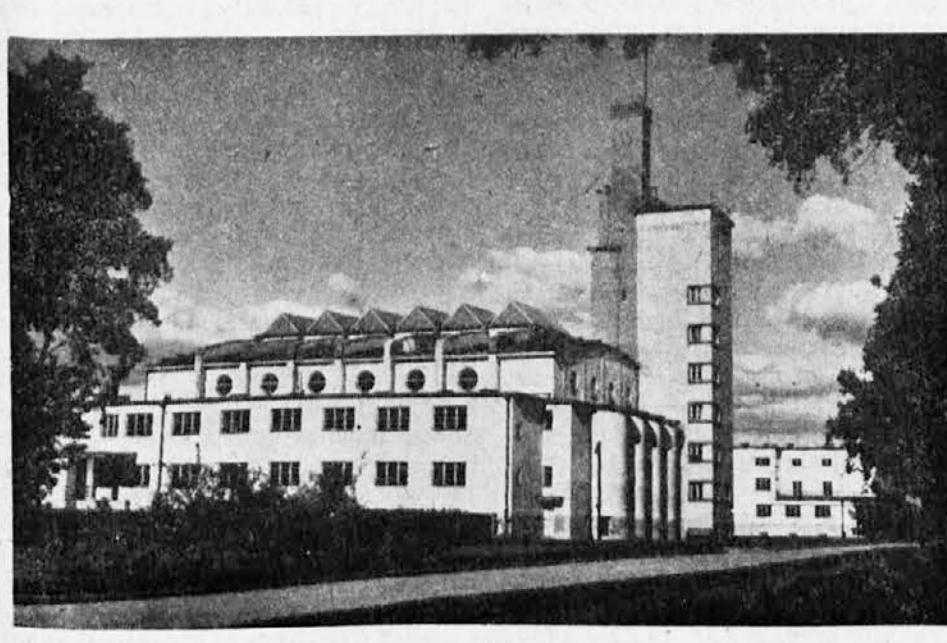
Samo takmičenje obuhvatilo je: takmičenje članova u četiri skupine, takmičenje naraštajaca u tri skupine, takmičenje naraštajaca u jednoj (najvišoj) skupini. Kao posebni deo bilo je takmičenje dečjih vrsta, prve pojedinih o-

kupina u igrama za prvenstvo župe. U sklopu naraštajskog takmičenja održano je ujedno i takmičenje za prelaznu župsku naraštajsku zastavu.

Zastavu je branio ženski naraštaj Sok. dr. Osijek-Matica, a osvojio ju je i postao čuvan za ovu godinu muški naraštaj Sok. dr. Vinkovci.

Takmičenju je pristupila: 1 vrsta članova I skupine (srednji odio) Sok. dr. Osijek-Matica, 4 vrste članova II skupine (niži odio) Osijek-Matica, Osijek Dol. Grad, Borovo i Vinkovci, 5 vrste članova III skupine (šestoboj sa jednom spravom po volji) Sok. dr. B. Manastir, Knež. Vinograd, Br. Vrh-Šećerana, B. Brdo, Tenja, 11 vrsta članova IV skupine (šestoboj) Sok. dr. Osijek-Retfala, Borovo-selo, Branjina, Vera, Jagodnjak, Lovas, Opatovac, Luč, P. Slavina, Podolje i Kneževi. Ukupno 21 vrsta članova.

Naraštajskie vrste: 4 vrste I skupine (viši odio) Sok. dr. Vinkovci Sl. Brod, Vukovar, Osijek-Matica, 4 vrste II skupine (niži odio) Sok. dr. Valpovo, Osijek Matica, Osijek Dol. grad, Sl. Požega i 8 vrsta III skupine (šestoboj)

Visoka škola za fizičko vaspitanje u Varšavi — plivački bazen

Sok. dr. Beli Manastir, Đurđenovac, Knež. Vinogradri, Belo Brdo, Tenja, Knežev I., Knežev II i Čepin. Ukupno 16 vrsta naraštajaca.

Naraštajke takmičile su se samo u I skupini (viši odio). Pristupile su 3 vrste Sok. dr. Osijek Matica, Vukovar i Osijek Dol. grad.

Svega je takmičilo 40 vrsta. Poredak vrsta, koji je naveden kod kategorija, ujedno je i poredak, kojim su se pojedine vrste plasirale.

Dečjem takmičenju pristupile su kod ženske dece vrste Sok. dr. Osijek Matica, Borovo, Belišće, Sl. Brod, Đurđenovac, Vinkovci. Nije bilo zastupljeno okružje belomanastirska. Takmičilo je 6 vrsta.

Kod muške dece: vrste Sok. dr. Gaboš, Vukovar, Osijek-Matica, Sl. Brod, Beli Manastir, Belišće i Đurđenovac. Zastupljena su bila sva okružja; takmičilo je 7 vrsta.

U subotu 12. juna o. g. održana je sednica sudaca, izabrani su sastavi i sprave i date upute za suđenje. Takmičenje je počelo u 6 sati zajedničkim nastupom svih takmičara i sudaca, sviranjem himne i podizanjem državne

zastave. Takmičare je pozdravio načelnik župe br. ing. Kvapil, starešina župe br. dr. Ivo Jelavić, starešina domaćeg društva br. Tomo Maksimović i delegat saveznog stručnog odbora br. Čočić iz Beograda.

Završetak takmičenja usledio je, kako je bilo i predviđeno, u 12 sati, kada je ponovno izvršen nastup svih takmičara i sudaca. Radi kratkoće vremena objavljeni su bili samo rezultati takmičenja naraštaja za prelaznu župsku naraštajku zastavu i rezultati takmičenja dece.

Naraštajku zastavu predao je starešina župe pobedničkoj vrsti naraštajaca Sok. dr. Vinkovci, dečije prelazne zastavice muškoj deci čete Gaboš i ženskoj deci Sok. dr. Osijek-Matica.

Općenito uvezši tok takmičenja bio je dobar. Priziva nije bilo. Kod takmičenja dece vodnici nisu bili na mestu; vrste su došle kasno, međusobno objašnjavanje vodnika nije bilo dočično.

Članske vrste IV skupine, sem nekih iznimaka, i sve vrste naraštajki nisu bile na visini u pogledu spreme. Suci dobri.

Ing. Kvapil

Male povelje dobili su: Štraus Ivan, Virovitica, sa 702 tačke; Mežnarić Stjepan, Bjelovar, sa 698 tačaka; Obradović Branko, Virovitica, sa 656 tačaka; Milić Ivan, Bjelovar, sa 655 tačaka; Livančić Eduard, Virovitica, sa 654 tačke; Milovanović Branko, Koprivnica, sa 651 tačkom; Dović Stanko, Virovitica, sa 636 tačaka; Kelbl Slavko, Koprivnica, sa 628 tačaka; Kosiček Aleksandar, Koprivnica, sa 626 tačaka; Filipić Ivan, Koprivnica sa 620 tačaka i Kaplarević Ljubiša, Bjelovar, sa 610 tačaka.

Takmičare kod muškog naraštaja dala su društva: Daruvar, Bjelovar, Koprivnica, Virovitica i čete: Dijelka, Nova Gradina i Majkovač.

Članovi

a) šesteroboј — uspesi vrsta:

- 1 Nova Gradina 2674 tačke 68%
- 2 Dijelka 2535 tačke 65%
- 3 Zrinj 2422 tačke 62%

Male povelje dobili su: Vilenica Emil, Sokolovac, sa 485 tačaka; Janušević Todor, Nova Gradina, sa 419 tačaka; Blažinović Ivan, Zrinj, sa 405 tačaka; Giměša Mile, Nova Gradina, sa 405 tačaka i Sonenšajn Albert, Sokolovac, sa 393 tačke.

b) osmeroboј — niži razdeo: uspesi vrsta:

- 1 Virovitica 4169 tačaka 81.1% — mala povelja,
- 2 Grubišno Polje 3586 tačaka 70%.

Velike povelje dobili su: Gvozdić Branko, Bjelovar, sa 694 tačke; Radujković Marko, Bjelovar, sa 672 tačke; Korbelik Stanko, Virovitica, sa 662 tačke.

Male povelje dobili su: Plevnik Božo, Virovitica, sa 702 tačke, Ališterer Vlado, Virovitica, sa 666 tačaka; Božić Savo, Virovitica, sa 665 tačaka; Vuletić Pero, Bjelovar, sa 655 tačaka; Dražić Milan, Grubišno Polje, sa 615 tačaka; Kuprešamim Milan, Virovitica, sa 606 tačaka; Sušan Ivan, Bjelovar, sa 594 tačke; Glumac Proko, Virovitica, sa 581 tačkom; Relić Duro, Grubišno Polje, sa 575 tačaka i Galoši Antun, Virovitica, sa 530 tačaka.

Takmičare članove dala su društva: Bjelovar, Grubišno Polje, Sokolovac, Virovitica, te čete Dijelka, Nova Gradina i Zrinj.

Drugi deo ovogodišnjih takmičenja Sokolske župe Bjelovar održaće se 19. septembra u Bjelovaru, i to u prostim granama te takmičenje odboci.

Opšta župska takmičenja članstva, naraštaja i dece Sokolske župe Bjelovar

Petogodišnji plan rada Sokolske župe Bjelovar, koji je napravljen u vidu SPP, predviđa kao najvažniji deo uzgoj sokolskih prednjaka i provedbu sokolskih takmičenja. Uprava Sokolske župe Bjelovar smatrala je za važnije i korisnije, da u SPP odgoji izvestan broj dobrih prednjaka i pomoću takmičenja dobrih boraca, a podizanje raznih mostova, bunara itd. dolazi tek kao drugi deo rada SPP.

Ovogodišnja opšta župska takmičenja, koja je župa priredila, uspela su, uvez u obzir prilike i obzirom na ostale župe, dosta dobro. Verujemo, da procenat jedinica koje su sudjelovale na takmičenjima neće ostati ovakav već da će se popraviti a isto tako poznavajući stanje naših jedinica, znamo, da je sa malo više volje i razumevanja i ove godine taj procenat mogao biti bolji.

Od 42 jedinice, koliko ih župa sada ima, takmičenju je pristupilo samo 12 jedinica, što nas ne može nikako zadovoljiti, a pogotovo s razloga što ima jedinicu koja su sa svojim članstvom, naraštajem i decom trebale da sudjeli u punom broju, samo da ne smatraju to kao suvišnu stvar u Sokolstvu. Ukupno je takmičilo svega 44 vrste sa 354 pojedinca i pojedinke.

Naročito ovde moramo istaći, da je uspelo takmičenje koje je održano 6. juna u Bjelovaru, a da je uspeh takmičenja održanog 20. juna u Grubišnom Polju bio mnogo manji. Tom prilikom pokazalo se, da je utakmice najbolje pripredivati u jednom mestu i u jedan dan.

Virovitičko okružje dalo je najveći broj takmičara, a naročito Sokolska četa Dijelka, koja je nastupila sa 6 vrsta (46 takmičara). Od društava najbolje je takmičare i najviše vrsta dalo društvo Virovitica, i to 12 vrsta sa 94 pojedinca i pojedinke. Društvo Bjelovar ove je godine zakazalo sa članskim kategorijama. Na takmičenju u Grubišnom Polju bilo je svega 6 vrsta, i to iz društava Daruvar i Grubišno Polje te čete Velika Barna, a društvo Gařešnica dalo je svega 2 vrste dece. Ovde nas je jako iznenadilo Sokolsko društvo Hercegovac, koje je do sada na takmičenjima bilo jedno od najjačih društava u župi, a isto tako Sokolsko društvo Daruvar sa svojim četama nije dalo očekivane rezultate. Društvo Gařešnica i Vukovje uz malo dobre volje mogli su sa vrstama članstva i naraštaja pristupiti ovogodišnjim takmičenjima.

Uspesi postignuti na ovim takmičenjima su sledeći:

Zenska deca:

a) vrste mlađe dece:

- 1 Daruvar sa 32,50 tač. 81,25%
- 2 Dijelka sa 30,25 tač. 75,63%
- 3 Bjelovar I sa 27 tač. 69,50%

b) vrste starije dece:

- 1 Koprivnica sa 54,43 tač. 90,71%
- 2 Virovitica I sa 54,36 tač. 90,60%
- 3 Daruvar sa 51,30 tač. 85,50%

Vrste kod takmičenja ženske dece dala su društva: Bjelovar, Daruvar, Gařešnica, Grubišno Polje, Koprivnica i Virovitica te čete Dijelka i Vel. Barna.

Muška deca:

a) vrste mlađe dece:

- 1 Koprivnica sa 30,37 tač. 75,92%
- 2 Daruvar sa 25,50 tač. 63,75%

b) vrste starije dece:

- 1 Grubišno Polje sa 61,61 tač. 88,3%
- 2 Velika Barna sa 60,86 tač. 86,94%
- 3 Dijelka sa 60,37 tač. 86,24%

Za takmičenje muške dece dala su vrste društva: Daruvar, Grubišno Polje, Koprivnica i Virovitica te čete Dijelka i Vel. Barna.

Zenski naraštaj:

Natečala se je samo vrsta društva Bjelovar, u nižem razdelu, koja je postigla 1328 tačaka ili 65%.

Kao pojedinke postigle su prva tri mesta:

- 1 Jambrešić Zlata 330,50 tač. ili 97%
- 2 Krajnović Vlasta 247,50 tač. ili 72%
- 3 Sarko Janja 199,50 tač. ili 58%

Muški naraštaj:

a) šesteroboј — uspesi vrsta:

- 1 Dijelka 2768 tač. 70,97%
- 2 Bjelovar I 2700 tač. 69,02%
- 3 Nova Gradina 2698 tač. 69%
- 4 Bjelovar II 2507 tač. 64,28%
- 5 Daruvar 2357 tač. 60%
- 6 Majkovač 2251 tač. 57,71%

Kao pojedinci dobili su male povelje: Suri Vlastislav, Bjelovar, sa 511 tačaka; Milojević Slobodan, Bjelovar, sa 498 tačaka; Predojević Bogdan, Dijelka, sa 489 tačaka; Rešetnik Petar, Bjelovar, sa 485 tačaka; Savilj Sveti, Dijelka, sa 481 tačkom; Omčikus Filip, Bjelovar, sa 453 tačke; Pušara Milićević, Nova Gradina, sa 451 tačkom; Jančarević Dušan, Bjelovar, sa 443 tačke; Marčetić Vaso, Nova Gradina, sa 440 tačaka; Borković Milan, Bjelovar, sa 427 tačaka; Kerkez Stevo, Dijelka, sa 427 tačaka; Jelačić Milan, Bjelovar, sa 416 tačaka i Kasavica Vaso, Nova Gradina, sa 413 tačaka.

Osmeroboј — niži razdeo:

uspesi vrsta:

- 1 Virovitica 4361 tač. 85,49% — mala diploma,
- 2 Bjelovar 4287 tač. 84% — mala diploma.

Veliku povelju s vencem dobio je brat Pučko Fran, Virovitica, sa 757 tačaka.

Velike povelje dobili su: Sabolović Zvonimir, Bjelovar, sa 702 tačke; Sestrić Marcel, Koprivnica, sa 689 tačaka; Radujković Ranko, Bjelovar, sa 682 tačke; Kovač Dragutin, Virovitica, sa 676 tačaka; Rivaroli Franjo, Bjelovar, sa 670 tačaka.

Male povelje dobili su:

Štraus Ivan, Virovitica, sa 702 tačke; Mežnarić Stjepan, Bjelovar, sa 698 tačaka; Obradović Branko, Virovitica, sa 656 tačaka; Milić Ivan, Bjelovar, sa 655 tačaka; Livančić Eduard, Virovitica, sa 654 tačke; Milovanović Branko, Koprivnica, sa 651 tačkom; Dović Stanko, Virovitica, sa 636 tačaka; Kelbl Slavko, Koprivnica, sa 628 tačaka; Kosiček Aleksandar, Koprivnica, sa 626 tačaka; Filipić Ivan, Koprivnica sa 620 tačaka i Kaplarević Ljubiša, Bjelovar, sa 610 tačaka.

Takmičare kod muškog naraštaja dala su

društva: Daruvar, Bjelovar, Koprivnica, Virovitica i čete: Dijelka, Nova Gradina i Majkovač.

Članovi

a) šesteroboј — uspesi vrsta:

- 1 Nova Gradina 2674 tačke 68%
- 2 Dijelka 2535 tačke 65%
- 3 Zrinj 2422 tačke 62%

Male povelje dobili su: Vilenica Emil, Sokolovac, sa 485 tačaka; Janušević Todor, Nova Gradina, sa 419 tačaka; Blažinović Ivan, Zrinj, sa 405 tačaka; Giměša Mile, Nova Gradina, sa 405 tačaka i Sonenšajn Albert, Sokolovac, sa 393 tačke.

Takmičare članove dala su društva:

Bjelovar, Grubišno Polje, Sokolovac, Virovitica, te čete Dijelka, Nova Gradina i Zrinj.

Drugi deo ovogodišnjih takmičenja Sokolske župe Bjelovar održaće se 19. septembra u Bjelovaru, i to u prostim granama te takmičenje odboci.

Osvećenje temelja Sokolskog doma u Metkoviću

koji će se podignuti kao spomenik Kralju Petru I Velikom Oslobođiocu

Dne 11. o. m. održana je u Metkoviću jedna skromna, ali u isto vreme impozantna i uzbudljiva svečanost. Toga dana naime izvršeno je svečano polaganje kamena temeljca Sokolskog doma, koji podiže Sokolsko društvo Metković.

Ovaj dom će ujedno biti i veličanstveni spomenik Kralju Petru I Velikom Oslobođiocu, zamjenjujući skroman spomenik, koji se je imao da podigne u mesnom parku.

Toga dana varoš je bila iskićena zastavama. Svečanosti su sudjelovali predstavnici državne vlasti, zamenik starešine Sokolske župe Mostar, naročiti delegati okolnih sokolskih društava i četa i predstavnici raznih udruženja i ustanova. Od predstavnika crkava bio je prisutan srpsko-pravoslavni paroh, dok se rimokatolički župnik, kojemu se društvo bilo obratilo radi osvećenja doma, nije poziv odazvao. Bila je otutna i općinska uprava, koju je društvo pozvalo naročitim pozivom (raniji doprinos općine za spomenik kao i dotadanja mala pripomoć Sokolskom društvu brišani su u novom općinskom budžetu).

Svečanost je počela uzbudljivim i osećajnim govorom starešine brata dra Košćine, koji je zanosnim rečima govorio o pozivu Sokolstva i značaju Sokolske Petrove petoljetke, veličajući ciljeve i stremljenja sokolskoga rada i